

Četvrtak, 9. novembar 2006.

Svedok Miodrag Panić

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 9.04 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Dobro jutro. Gospodine Lukiću. Dobro jutro. Molim vas sedite.

SVEDOK PANIĆ: Hvala.

SUDIJA PARKER: Izjava koju ste dali na početku svog svedočenja naravno još uvek je na snazi gospodine Paniću. Da, gospodine Lukiću.

ADVOKAT LUKIĆ: Ja ću imati samo, ali to ću posle ove pauze, jednu intervenciju na transkript, da bi dao tačnu stranicu od jučerašnjeg tra... transkripta. Imam jednu vrlo malu korekciju u prevodu, pa ću to proveriti u pauzi, i onda bih vam to saopštio.

GLAVNO ISPITIVANJE: ADVOKAT LUKIĆ – NASTAVAK

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Gospodine Paniću, dobro jutro.

ADVOKAT LUKIĆ: Dobro jutro časni Sude i svim učesnicima u postupku.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sada ćemo da nastavimo gde smo stali ali pre toga samo nešto što mislim da sam možda propustio juče da vas pitam. Opisivali ste da ste videli pre odlaska na sednicu Vlade, jedan autobus u kasarni i tu situaciju šta se dešavalo ispred autobusa. S obzirom da ste svedočili juče da nije bilo govora da će autobusi da idu, niti prethodnog dana kad se dogovaralo oko evakuacije i oko ovog postupka vezano za trijažu, nije bilo govora ni o "Ovčari", niti da će ići u kasarnu. Da li ste se vi začudili? Kakva je vaša reakcija bila i šta... kad ste videli taj autobus? Da li ste nešto zaključili?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa nije bilo reči da će autobusi sa tim ljudima iz bolnice uopšte doći u kasarnu, jer kasarna se pripremala sasvim za drugu aktivnost koja je sledila narednog dana. Ja sam se začudio otkud autobus tu i privukao mi je pažnju, i ja sam prišao tom autobusu. I onda sam video ljude u autobusu, i video sam ljude koji pokušavaju da priđu. Ali nije im omogućila to jedinica vojne policije koja je bila u kasarni.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste o toj činjenici što ste videli tad taj autobus pre odlaska na sedincu Vlade, obavestili u razgovoru nekoga? I koga?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa posle toga kad je mene komandant Mrkšić nazvao i dao mi zadatak da idem na sednicu Vlade, ja sam njemu napomenuo da u kasarni već ima jedan autobus, i da ljudi pokušavaju da priđu i da prepoznaju nekoga ko mu je učinio zlo u porodici. Znači, zaključak – obavestio sam pukovnika Mrkšića.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sad ćemo se vratiti tamo gde... gde smo stali, a to je znači završetak sednice Vlade. Tu smo juče otprilike završili s... sa... Pa ćemo sada da pogledamo video za... zapis. Pre toga jedno pitanje: Da li ste dok ste bili na sednici Vlade, videli da li je tu bio, da li je dolazio Veselin Šljivančanin ili njegov zamenik Ljubiša Vukašinić?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ne. Ni jednog ni drugog nisam video ni pre, niti posle sednice.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Podrazumeva se ni za vreme sednice, je l' tako?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Za vreme sednice, normalno, ne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste od bilo koga čuli možda da je on tu svraćao, u toku razgovora dok ste bili tu ili kasnije?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Nije ga na sednici niko pominjao, niti u tom mom kraćem zadržavanju tu, bilo... bilo ko.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala.

ADVOKAT LUKIĆ: Sada ćemo... da pogledamo jedan video zapis. Časni Sude, to je dokazni predmet ja mislim 269.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pa ćete gospodine Paniću ako nekoga prepoznajete, samo reći koga prepoznajete a mi ćemo pokušati to da identifikujemo kroz tajming koji ide na... na tom snimku.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Nemate sliku?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Nemam sliku.

ADVOKAT LUKIĆ: Ja bih zamolio ako može samo na ekranu kod gospodina Panića da se... ubaci, zato što on očigledno nema snimak... sliku na ekranu?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Je l' imate sad, gospodine?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Nemate još.

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Imam sliku.

(Video snimak)

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Sad mi nemamo. Je l' imate sad?

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li sad prepoznajete nekoga?
SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ: Ovo je 07.03 kako pokazuje tajmer snimka.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Koga ste prepoznali?
SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Prepoznao sam Gorana Hadžića i Arkana, onog.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ovo je 07.07 gde ste prepoznali koga? Ovde sad, na ovom snimku koga vidite?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: E sad više ne vidim. E, ovo je Arkan...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala.
SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: ...Željko Ražnatović Arkan.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Možemo dalje.
SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Goran Hadžić. Ovo je Dušan Jakšić, komandant Teritorijalne odbrane Vukovar.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: To je sada 07.17... na... koji nam pokazuje. Na tom snimku, je li ovo i dalje on?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste, i dalje Dušan Jakšić.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Znači...
SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR:... i ljubi se s nekim, normalno.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ovde prepoznajete nekoga?
SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ovde vidim ovog pukovnika, što je bio na sednici.

ADVOKAT LUKIĆ: Ako može ovo da se vrati malo samo? Sad stop.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Možete li...
SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, u titovki ili šajkači.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Aha...
SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: To je pukovnik koji je bio na sednici Vlade. Ja nisam tada znao njegovo ime. Nisam ga poznavao. Tek posle mnogo godina saznao sam. I kad je počeo ovaj proces za "Ovčaru", imao sam priliku s njim da se susretнем u Specijanom sudu u Beogradu. To je... to je Bogdan Vujić.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Mi smo sada na 07.34. Pošto ovde ima više lica, možete li definisati od ovih lica - ko je na ovoj fotografiji, na ovom zaustavljenom snimku?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ponovo, ja nemam ispred sebe tu sliku. Nemam. Evo sad. Pa mogu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Opišite samo?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: To je ovaj čovek na levoj strani ekrana. Okrenut je licem prema nama. Ima titovku. Vidi mu se desno oko i nos. Vidi mu se većina lica, a zaklanja ga jedan lik sa beretkom.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Možemo dalje. Ne moramo više da gledamo ove kadrove.

(Kraj video snimka)

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Paniću, šta se dalje dešavalo? Nakon ovog sastanka, gde ste išli?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Posle mog prisustva sednici Vlade, ja sam se vratio u kasarnu. I tada sam u kasarni video još dva ili tri autobusa. Mislim da su bila tri autobusa sa ljudima iz bolnice. Tako mi je rečeno da su to ti isto... ljudi isto iz bolnice. I bili su pod stražarskim obezbeđenjem. Situacija je bila nešto mirnija sa manje radoznalih ljudi, nego kod prvog autobusa, koga sam pomenuo.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste možda tada pored tih autobusa videli tu i neke kamione, ili neka sanitetska vozila, ili samo autobuse?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Nisam video nikava druga vozila. Video sam samo policajce koji su stajali, fizički obezbeđivali.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Šta se dalje dešavalo?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Došao sam u zgradu u kasarni, u kojoj ima telefon, isti onaj telefon sa koga sam primio naređenje; i izvestio sam pukovnika Mrkšića da sam bio na sednici Vlade, da je sednica završena. Da je diskusija bila žučna, žestoka, da je bilo vređanja Jugoslovenske narodne armije. I da ne opisujem u detalje. Ako treba, mogu? Jednostavno, opisao sam onu situaciju koja je vladala na sednici u najkraćem, i... rekao da su odlučili da oni sude ovim, kako ih zovu, "zlikovcima iz bolnice", da neće dozvoliti da se transportuju za Mitrovicu. Ako ne mogu da nas spreče u tome, oni će da legnu na put, pa da ih gazimo, ako nema drugog rešenja.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Samo da budemo...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Takođe...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE:... samo da budemo precizniji u ovoj rečenici. "Rekli su", na... na koga ste to mislili, ko je... kad ste pričali...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: To je zaključak... zaključak sednice Vlade, znači...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR:... to je Goran Hadžić izneo.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: I da će zatvor biti na "Ovčari".

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je gospodin Mrkšić...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pu... pukovnik Mrkšić je samo kratko prokomentarisao: "Dobro, neka bude kako su odlučili".

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kol'ko ste se vi zadržali otprilike još u kasarni, tada?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam u kasarni bio još nekoliko sati.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste videli trenutak kada su autobusi otišli iz kasarne? Da li ste bili tu prisutni na tom prostoru, hajde da kažem, platou?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Nisam bio prisutan, ali posle kada sam izišao iz zgrade na krug kasarne, i kad je trebalo da se vratim nazad u Negoslavce, tih autobusa nije više bilo.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Gospodine Paniću, u tom periodu, da kažem, pre podne, znači od onog prvog vašeg dolaska u kasarnu, pa do napuštanja kasarne, da li ste vi u bilo kom trenutku videli gospodina Šljivančanina u kasarni?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Nisam video njega nijednom u kasarni.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste od bilo koga čuli da je on možda dolazio u kasarnu u tom periodu?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Nisam ni čuo, ni... a nisam ga ni video.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ne želim da postavim jedno spekulativno, nego više jedno teoretsko pitanje: ako bi načelnik bezbednosti znao da ste vi kao načelnik štaba u kasarni, da li biste vi očekivali da se on vama javi?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa ne samo on, nego i ostale starešine. Ja sam bio...

TUŽILAC WEINER: Ja ulažem prigovor na ovo, časni Sude. Ulažem prigovor.

SUDIJA PARKER: Prigovor se prihvata, gospodine Weiner.

ADVOKAT LUKIĆ: Ja sam ovo pitanje postavio, poštovani Sude, kao...

SUDIJA PARKER: To nije dozvoljeno, i mi nećemo uzeti u obzir odgovor. Kako ovaj svedok može da kaže šta bi drugi mislili ili uradili?

ADVOKAT LUKIĆ: Ja sam hteo teoretski da mu postavim pitanje kakva je procedura. Možda sam se loše definisao, ali smatram da je ipak svedok na tom nivou da zna da objasni proceduru. Kakva je procedura. To sam hteo da pitam. Ako mi tako dozvoljavate, kao teoretsko pitanje jednom starešini visokog ranga... a ne činjenično?

SUDIJA PARKER: Pitanje u vezi uobičajene procedure biće dozvoljeno, gospodine Lukiću, ali vaše je pitanje bilo sasvim drugačije.

ADVOKAT LUKIĆ: Dobro.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Gospodine Paniću, u postupku odnosa jednostarešinstva, u postupku funkcionisanja sistema u JNA, da li, u bilo kom objektu, ako se nalazi načelnik jedinice, njegov potčinjeni oficir, ako ima to saznanje, treba da mu se javi? Evo, ako mogu ovako da postavim pitanje?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, to je redovna procedura. To propisi nalažu i u mirnodopskim uslovima, a pogotovo u ratu, kada postoji i želja i potreba da se susretnemo i razmenimo informacije.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Hvala. Šta se dalje dešavalo, gospodine Paniću?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Posle mog boravka u kasarni i rada na onim zadacima koje sam dobio, a vezano za pripremu konferencije za novinare narednog dana, izišao sam na krug kasarne gde me je čekao moj vozač sa vozilom, i krenuo sam prema Negoslavcima - na komandno mesto Operativne grupe Jug. Pošto sam još imao vidnog vremena, to je bilo popodne, možda je to bilo negde oko dva, tri sata, odlučio sam da svratim na "Ovčaru". A "Ovčara" se nalazi na putu između kasarne i našeg komandnog mesta. Osetio sam za potrebno da vidim: da li su ti ljudi iz bolnice smešteni na "Ovčaru", da li su organi vlasti, koji su na sednici doneli odluku i zaključili da će voditi proces, odnosno suđenje, da li su stigli na lice mesta, i šta se jednostavno na "Ovčari" dešava, da bih po dolasku na komandno mesto o tome potpunije obavestio komandanta. Došao sam na "Ovčaru" i došao sam do hangara, u kome su i prethodno bili smešteni pripadnici vojnih formacija, a koji su transportovani već za Mitrovicu. I tu sam na putu video nekoliko naoružanih ljudi, grupice ljudi. Bilo je nekoliko i bez oružja. Bilo je ljudi koji su jednostavno cirkulisali tim putem Ovčara – Grabovo. Neki su se i zadržali ispred hangara, i pokušavali da priđu ulazu u hangar. Kod hangara je bilo obezbeđenje. To su bili naoružani vojnici Jugoslovenske narodne armije. Da budem konkretniji, to su bili pripadnici 80. motorizovane brigade, iz njihove čete vojne policije - vojni policajci. Tu sam sreo i potpukovnika Vojnovića, komandanta 80. brigade. Razmenili smo nekoliko reči, gde mi je on rekao da je bilo pokušaja da ovi, koji se nalaze tu ispred hangara i na putu, da uđu u hangar - da nekoga prepoznaju. Jednostavno, rekao mi je da ima utisak da su neki hteli da se revanširaju, ali da to nije dozvolio ni on ni njegovo obezbeđenje, koje je tu bilo ispred hangara. Ja sam došao do ulaznih vrata u hangar i pogledao. Vrata su bila, pošto su to velika vrata, to je ekonomija, vrata su bila poluzatvorena. Bilo je možda metar - dva otvorenog prostora odakle sam mogao da vidim ljude koji su stajali u hangaru. Bila je to velika grupa ljudi i bilo ih je u čitavom hangaru više u drugom delu, a manje prema vratima. Nije se dovoljno tu probijala dnevna svetlost, zato što su tu mali nekakvi prozori i otvori, i mene doduše nisu ni interesovali neki likovi, ali su se mogli razaznati likovi ljudi. Još sam sa Vojnovićem tu porazgovarao. I konstatovali samo da treba pojačati obezbeđenje, da ne bi došlo do neželjenih posledica, a imajući u vidu pokušaj ovih ljudi sa puta da priđu hangaru. Nisam se zadržao ja tu dugo. Možda 10 do 15 minuta.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Pitao bih vas još par detalja vezano za ovaj deo svedočenja. Da li ste vi tad znali ko je davao obezbeđenje 18. u noći, Mitničkoj grupi na "Ovčari" hangara?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa znao sam, znao sam tu proceduru koja je bila primenjena prilikom predaje ove Mitničke grupe. I to je, već sam komentarisao, odrađeno po pravilima, odrađeno vojnički. I to obezbeđenje je davala takođe policija 80. brigade, policijsko obezbeđenje.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vas sećanje...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: I ovaj, izvinjavam se, to je logično, to je njihova zona odgovornosti, i objekat koji je u njihovoj neposrednoj blizini.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: U tom razgovoru sa Vojnovićem da bi... vi ste zaključili da bi trebalo da se možda pojača obezbeđenje. Da li je Vojnović od vas tražio da vi šaljete neke vaše, da kažem, iz Gardijske brigade nekog da tu pomaže... oko obezbeđenja?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Nije... nije on tražio nikakvu pomoć, jer on je imao dovoljno snaga. 80. brigada, da se ne upuštamo u njenu formaciju i organizaciju, to je brigada koja ima četvrtu vojne policije, i ima još niz drugih jedinica. A i u samoj Ovčari, i u Grabovu, Jakobovcu i drugim okolnim mestima, imali su jedinice ranga divizionara, bataljona, koje su bile dovoljne da ih on može upotrebiti. A pošto su borbena dejstva završena, nije ni logično da traži od nas neko pojačanje. Nije tražio.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste u tom trenutku, kad ste bili na "Ovčari" u tom periodu, videli nekog od vojne policije Gardijske brigade, tu, na "Ovčari"?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Nije bilo nijednog pripadnika, osim što sam video autobuse koji su okretali i prolazili pored hangara, vraćajući se nazad odakle su i došli. Ja sam zaključio da su to ti autobusi, koji su dovezli ove ljude. I jedino u tim autobusima, to sam video i u kasarni, da su bili vojni policajci. I mogu i da se setim da su bila samo dva policajca u jednom autobusu. Znači, u svakom autobusu po dva policajca.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da budem precizan, ti voj... vojni policajci su bili u autobusima koji su napuštali prostor...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Autobusi...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE:... Ovčare?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR:... napuštaju i odlaze, i ti policajci se ne zadržavaju, ni autobusi se ne zadržavaju. Oni su okrenuli negde gore dalje, i vraćaju se.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste u tom periodu dok ste vi bili na "Ovčari" videli Veselina Šljivančanina na "Ovčari"?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Njega nisam video na "Ovčari". Video sam drugog jednog starešinu. Bio je to njegov zamenik - Ljubiša Vukašinić. Međutim, Šljivančanin nije bio na "Ovčari".

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste s Vukašinićem možda nešto pričali? Da li se sećate šta je on tu radio? Gde je bio?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ja sam se s njim samo kratko video. On je imao neki zadatak, ne znam koji. Možda će moći on to da opiše? Nismo mnogo pričali.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste čuli od bilo koga da je Šljivančanin bio na "Ovčari"? Da li vam je to možda pominjao Vojnović ili Vukašinović, ili bilo ko?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Nije. Taj podatak nemam.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kažite mi, u tom razgovoru sa Vojnovićem, da li je on vama izrazio čuđenje - otkud ti ljudi tu? Da li vam je slučajno rekao: "Ja ne želim da ih obezbeđujem, ja nemam veze s tim"? Da li je nešto tako vam možda ostalo u glavi?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ne. Ne, ovaj... sasvim normalno vidim da izvršava taj zadatak, kao što je izvršio onaj prethodni. I... ja nisam imao potrebe da sumnjam u ozbiljnost pri izvršenju zadatka, jer je prethodni izvršio potpuno, i onako kako se tražilo.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kada ste vi pošli sa "Ovčare", da li je... Vojnović i Vukašinović, da li su oni još tu ostali?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ostali su. Ja... ja... napomenuo sam da sam kratko bio, 10 do 15 minuta, a njih dvojica su i dalje ostali. Uostalom, Vojnović je tu imao u neposrednoj blizini i svoje komandno mesto. Tu je funkcionisala njegova komanda. A Vukašinović je još ostao, ne znam kojim povodom.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Kažite nam, šta se dalje dešavalo?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa odatle sam se vratio u Negoslavce. I onda sam na komandnom mestu našao pukovnika Mrkšića, i ja sam mu referisao detaljnije o svemu ovome: šta se dešavalo, šta sam ja radio, šta sam video. Jednostavno, dobio je od mene potpunu informaciju o ovome što sam sad govorio ovde.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li je to bilo, taj vaš razgovor sa gospodinom Mrkšićem, da li je to bilo još po dnevnoj svetlosti? Da li je to bilo pre referisanja, onog popodnevnog? Možete li to, da definišete vreme, u odnosu na vaš povratak sa "Ovčare"? Kad je to bilo?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ako sam ja oko 14.00, 15.00 časova krenuo na "Ovčaru", ako mi je trebalo desetak minuta da dođem, 10 do 15 da se zadržim, ja mislim da je to moglo biti oko 15.30. Bilo je vidno dnevno vreme još uvek. Nije bilo referisanja još. Znači, i nije bilo tu... još nisu bili stigli potčinjeni komandanti, niti organi komande za ona... onaj dnevni, odnosno večernji brifing. Bilo je popodne još.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste vi nešto predložili tad pukovniku Mrkšiću u vezi tog dešavanja...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE:... kod hangara?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam, ovaj, kad sam njega obavestio o svemu ovome, onda sam ja rekao: "Ne bi bilo loše da neko od organa bezbednosti ili vojne policije ode na "Ovčaru", da sa stručne strane ukaže, ili ako treba pruži određenu pomoć potpukovniku Vojnoviću". Ja ne znam da li je on nekoga uputio, ali mislim da jeste. I mislim, iz svega onoga, kol'ko se ja posle svega sećam i... i dajući i ranije izjave, mislim da... da... da je on uputio ljude, i mislim da je jedan od tih bio i Mile Božić. On je bio tu u

Negoslavcima, i bio je na komandnom mestu. Odnosno, bio je u jednoj kući tu, blizu komandnog mesta.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Mi znamo po dokumentima da je on bio i zamenik komandanta sela Negoslavci, a... ali...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa on je bio...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE:... u kom sastavu, koje jedinice je on inače bio?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR:... on je bio iz Prvog bataljona vojne policije. On je bio u prvo vreme, dok je Kavalić kao komandant bio tu prisutan, on je bio njegov pomoćnik za moral. Posle je on dobio funkciju da bude zamenik komandanta mesta. I verujem da je i po osnovu što je policajac, i po osnovu što je bio tu blizu, da je... mislim da je njega uputio pukovnik Mrkšić.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li se sećate, da li je bio taj dan redovni brifing, onaj o kome smo... smo govorili, oko 18.00 časova? Da li se sećate nekih detalja ko je tu bio, o čemu je bilo govora?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa bio je, bio je redovni brifing, odnosno bilo je... bio je taj sastanak uobičajeni. I ja ne mogu sada reći da li su svi bili prisutni. Jer, bilo je dosta paralelnih zadataka u tom danu, i bilo je i ljudi koji su bili i van zone naše odgovornosti. Neki su vodili kolone autobusa, neki su radili neke druge poslove, ili ovo u bolnici što se radilo, ili u kasarni. Tako da, zaključak je - sastanak je bio. Sastanku su prisustvovali... prisustvovala je većina, pre svega, potčinjeni komandanti i veći deo članova komande.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Mene normalno interesuje moj klijent. Da li se sećate da li... decidirano, da li je Šljivančanin bio na tom sastanku, da li je on na tom sastanku nešto govorio, referisao? Da li imate o tome neko sećanje? I da li ste ga vi videli uopšte te večeri?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa... Normalno, ovaj... Šljivančanin je na svim sastancima dobijao vreme za diskusiju, odnosno da: informiše, da ukaže, da pita, i tako dalje... Ja se ne sećam da je on bio prisutan, jer bi sigurno zapamtio šta je izneo o ovome što je radio u bolnici. Ali, on je došao, kol'ko ja znam, nešto kasnije na komandno mesto. Bio je mrak. Doduše, i u 18.00 časova je već mrak. Ja mislim da je on došao oko... možda 20.00 časova; i znam da je razgovarao sa komandantom.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kažite mi još jedno pitanje: u tom periodu, dok ste bili od dolaska sa "Ovčare" do sastanka na komandnom mestu, pa i kasnije u tom periodu tokom večeri, da li se... da li znate ko je Borče Karanfilov, prvo?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa znam, Borče Karanf... Karanfilov je mislim tada bio poručnik i radio je u organu bezbednosti.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li vam se sećanje vraća, da li ste ga tog dana u bilo kom trenutku videli na komandnom mestu, i da li je on uopšte dolazio na komandno mesto?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Poručnik Karanfilov nije dolazio tada na komandno mesto, niti je on, ovaj, ja se ne sećam i ranije da je dolazio, jer njemu... po prirodi stvari, on nije imao šta da radi na komandnom mestu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li se sećate vaših aktivnosti sledećeg dana? Da li pamтите po nečemu 21. novembar?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa, 21. novembar meni je ostao u sećanju po tome što je... a i naređeno mi je... ja sam bio jedan od nosilaca zadatka, pošto tog dana neće biti tu komandant, a dolazi velika grupa novinara. Pomenuo sam stotinu do 120 novinara, i domaćih i stranih. I to je bio težišni zadatak za 21. : njih sačekati, odvesti do kasarne, omogućiti im da mogu organizovati konferenciju, i omogućiti da tu budu prisutni, bez obzira na zadatke i muke koje smo imali i rešavali tih dana, omogućiti da vide jedan broj komandira, boraca, komandanata i ostalih, koji su učestvovali u akciji oslobođenja Vukovara. I znam da smo tog jutra odmah po odlasku komandanta i jedne delegacije, znam i to, 21. pamtim i po tome, da je komandant i jedna grupa ljudi - da su otišli u Beograd. Da je trebalo referisati i prisustvovati nekakvom prijemu kod... ovog... generala Kadijevića, saveznog sekretara za narodnu odbranu. Po njihovom odlasku sa... za Beograd, mi smo krenuli prema kasarni u Vukovaru. I tog dana je bila, kažem, ta konferencija. I posle konferencije, omogućeno je novinarima da obiđu Vukovar, da vide u kakvom je stanju, da razgovaraju sa narodom, sa vojnicima, starešinama. I čitav taj dan su proveli u Vukovaru. Po tome znam ta... taj 21.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Kada se jedinica vratila u Beograd?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa, naša jedinica se vratila u Beograd 24. Ali mi smo dobili pripremno naređenje i očekivali smo da to može da bude i trenutno, znači mogli smo i istog dana dobiti zadatak da se vratimo. I mi smo intenzivno radili da se jedinice iz borbenog rasporeda vrte u mirnodopsko stanje, da se izvuku tehnička sredstva iz onog blata, da se ljudi malo srede, da se popune vozila gorivom i da... Jednostavno, mogli smo očekivati svakog trenutka da dođe naređenje za povratak. Ali to se nije desilo tog dana, ni narednog. Mi smo se vratili 24. novembra u "Garnizon Beograd". Krenuli smo ujutru.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li se... sad mi je palo jedno pitanje napamet, a ne bi da stavljam ratni dnevnik - ima upisa, to smo gledali - da li se sećate tih dana u periodu od 21. – 24. da li su dolazile razne delegacije da obiđu Vukovar, pa čak i visoki funkcionera, državnih?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa dolazili su...

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li ste imali vi susrete s njima?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Dolaz... dolaz... dolazile su neke delegacije, dolazilo je iz... ovaj, državnih organa, civilnih struktura. Bilo je dosta toga. Najveći broj tih delegacija, normalno, moralo se javiti komandantu. I komandant je, obzirom na nivo koji je dolazio, komandant je primao te delegacije. A bilo ih je dosta.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala. Ja sada uglavnom završavam, ali bi vam postavio još par, da kažem, teoretskih pitanja, jer vam je Tužilaštvo u vašoj izjavi na kraju tražilo neke vaše komentare - teoretske. Pitanje: po pravilima struke, ko može da

izda naređenje jedinici vojne policije 80. brigade da ode na "Ovčaru" i da obezbeđuje hangar?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa po pravilima koja su važila i koja su se primenjivala, jedinicom komand... jedinicom vojne policije komanduje njen komandant. Četi vojne policije komanduje komandir čete, a on zadatak prima od svog komandanta, odnosno potpukovnika Vojnovića.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ko može da određenom starešini, nek' to bude sad četa vojne policije, izda zadatak... izda naredbu da prekine izvršenje svog zadatka, da je zadatak završen, i da se povuče sa svog zadatka koji mu je prethodno dao?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa logično, takav zadatak može dobiti samo od svog komandanta.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ako bi bilo koje lice iz pretpostavljene komande došlo u zonu odgovornosti neke druge jedinice, i prethodno se ne najavi, šta radi onaj koji odgovara, koji je komandant te zone odgovornosti u tom trenutku? Da li on to proverava, i jednostavno, koji je njegov postupak po pravilima?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa, to je uopšte po našim propisima, kad dođe iz pretpostavljene komande, normalno je da se ispoštuje on kao ličnost, ali se obavesti pretpostavljeni... on svog pretpostavljenog starešinu obaveštava da... da mu je neko došao u... na komandno mesto ili u njegovu zonu odgovornosti. A kad bi se tu radilo, na primer, da neko dođe da mu daje zadatak, on zna od koga prima zadatak; i može on da sasluša ovo lice, ali će proveriti kod svog komandanta da li je ovo lice ovlašćeno da mu prenese takav zadatak.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Da li je ovo što ste sada rekli jedno od osnovnih principa na kojima je zasnovana svaka armija sveta, jednostarešinstvo?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Princip subordinacije i jednostarešinstva. Poštuju se činovi, ali se zna ko je u toj hijerarhiji stariji, mlađi, i ko je kome nadležan.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Gospodine Paniću, vi ste, ja mislim, na nekoliko strana u svojoj izjavi haškom Tužilaštvu pričali o gospodinu Šljivančaninu, davali faktički vaše ocene i mišljenje i stavove o Šljivančaninu. Ja ću vas pitati u jednoj rečenici da kažete vaš utisak o Veselinu Šljivančaninu, posebno u vreme vukovarske operacije ovom časnom Sudu? I ja bih time završio sa ispitivanjem?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam na dosta pitanja odgovorio vezano za ličnost majora Šljivančanina tada. U najkraćem, major Šljivančanin je markantna ličnost fizički. Uživao je visok ugled i autoritet kod svojih kolega i kod potčinjenih sastava. Isticao se možda i više nego što je trebalo, svojom hrabrošću i prisustvom i na mestima gde nije možda trebalo u nekom trenutku da se nađe. Shvatio sam i.... i.... i mogu to da objasnim, da se tu radi samo o preteranoj želji da se zadatak što je moguće bolje izvrši. I zbog toga je u nekim momentima bio i više eksponiran, što je možda kasnije išlo i na njegovu štetu. Radio je svoj posao savesno, odgovorno, i u želji da se zadaci izvrše na vreme, potpuno, i kako nalažu naši pozitivni propisi. Mogao bih još mnogo pričati o njemu.

ADVOKAT LUKIĆ – PITANJE: Ja mislim da ćete ovaj, to imati priliku verovatno u unakrsnom ispitivanju.

ADVOKAT LUKIĆ: Ja sam završio sa mojim glavnim ispitivanjem, poštovani Sude.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Lukiću. Gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ: Hvala, časni Sude. Dobar dan svima u sudnici.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT VASIĆ

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dobar dan, gospodine Paniću?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Dobar dan.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ja ću vam postavljati pitanju u ime Odbrane gospodina Mrkšića. I iskoristio bih priliku da možda malo promenim redosled ovih pitanja koja sam mislio da vam postavim, i da se nadovežem na ovo što je moj gospodin... moj uvaženi kolega Lukić sada pitao. Ali najpre bih vas zamolio samo da otprilike održite ovaj ritam koji ste imali sa kolegom Lukićem. Znači da posle mojih pitanja napravite malu pauzu pre vaših odgovora i... Ja ću isto učiniti nakon vaših odgovora, da bi sve bilo prevedeno i ušlo u zapisnik. Na pitanje mog uvaženog kolege, pred sam kraj vašeg ispitivanja, rekli ste da bi četi vojne policije 80. motorizovane brigade mogao naređenja da izdaje komandir čete, a njemu komandant brigade. Da li bi komandiru čete vojne policije i četi vojne policije mogao naređenje da izdaje i bilo koji drugi starešina koga ovlasti komandant brigade?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Može to naređenje da mu prenese, ali komandir čete je dužan da izvesti svog komandanta i da traži odobrenje da taj zadatak izvrši.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ako komandir čete vojne policije od svog komandanta sazna da je određeno lice nadležno za primenu vojne policije u izvršenju određenog zadatka, da li bi morao da konsultuje svog komandanta, kada od takvog nekog lica primi naređenje?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Morao bi i u normalnim uslovima, a pogotovo sada u ovim ratnim uslovima, i u situaciji kada se ljudi međusobno ne poznaju dovoljno. Vojnović i njegova četa vojne policije nisu boravili sve vreme na tom prostoru. I normalno da se ljudi međusobno ne poznaju. I zato je provera bitna.

TUŽILAC WEINER: Časni Sude?

SUDIJA PARKER: Izvolite gospodine Weiner?

TUŽILAC WEINER: Časni Sude, na stranici 19, red broj 5, nedostaju neke reči, a mislim da je reč o važnom pitanju o komandi i zadacima, i kome mogu da se izdaju. Taj podatak bi trebalo da uđe u transkript. Bilo dobro da svedok to ponovo kaže.

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, molim vas, da li možete to da uradite?

ADVOKAT VASIĆ: Svakako, časni Sude. Da li se radi o stranici 19, red 5., kolega Weiner?

TUŽILAC WEINER: Da. Vidite ovu oznaku koja govori da nedostaju neke reči?

ADVOKAT VASIĆ: Hvala.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Gospodine Paniću, pitanje je bilo: da li može komandir čete vojne policije da primi naređenje od bilo kog drugog oficira koga ovlasti komandant brigade da naređuje vojnoj policiji za izvršenje zadatka?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Može komandant brigade da ovlasti, i može to naređenje komandir čete da primi. Ali pre izvršenja zadatka, dužan je da to proveri kod svog komandanta.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Ukoliko komandant ovlasti određenog oficira za izvršenje konkretnog zadatka, recimo, čuvanja ratnih zarobljenika, i ako o tom ovlašćenju obavesti komandira čete vojne policije koji vrši obezbeđenje, da li u tom slučaju taj komandir čete vojne policije izvršava naređenje oficira koji je postavljen za izvršenje zadatka - čuvanja ratnih zarobljenika?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, samo ukoliko je to njegov komandant potvrdio.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da pređemo sad na zonu odgovornosti o kojoj ste malopre odgovarali. Vi ste verovatno... sigurno upoznati kao načelnik štaba u to vreme, da je po naređenju komande Prve vojne oblasti na celokupnoj teritoriji zahvaćenoj borbama, bilo naređeno osnivanje komandi mesta i postavljanje komandanata mesta za sve rejone gde nije postojala civilna vlast, je li tako?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li je na osnovu istih tih naređenja, komandant mesta bio obavezan da, u smislu pravila službe, a pogotovo onih propisa vezanih za kasarnsku i garnizonsku službu, u zoni svoje odgovornosti preduzme mere i donese plan za: zaštitu imovine i lica, za obezbeđenje kontrole ulaska na tu teritoriju, za određivanje uslova pritvora i obezbeđenja ljudi u tom pritvoru? Da li ste sa tim upoznati?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Za određivanje ljudi na dužnost komandanta mesta - pisana je naredba. Naredbom je precizirano da su oni dužni da u svojoj zoni odgovornosti: spreče diverzantsko-teroristička dela, da obezbede funkcionisanje saobraćaja, da obezbede normalan život i rad lica na tom terenu, da stvaraju uslove za funkcionisanje... pripremaju uslove za funkcionisanje civilne vlasti i da im pomažu u tome i jednostavno brinu o opštoj bezbednosti i sigurnosti u svojoj zoni odgovornosti... odnosno, u svom mestu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ova bezbednost se odnosila na bezbednost i imovine i lica, je li tako?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da se speče, to je precizirano naređenjem, da se spreče pljačke, da se obezbedi... da... da se pruži fizička bezbednost licima i svaka druga garancija da mirno živi na tom prostoru.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Imajući ovakav položaj komandanta mesta, da li je po pravilima koja su tada važila, svako ko ulazi u zonu komande mesta, dužan da se javi komandantu mesta, i da ga komandant mesta upozori sa pravilima ponašanja koja važe u toj zoni?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. Dužan je da se najavi da dolazi. A ako to nije bio u mogućnosti, dužan je da se prijavi, i da dalje reguliše zbog čega je u toj zoni.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Od komandanta mesta zavisi da li će ovakvo lice ostati u toj zoni komande njego... njegovog mesta, ili će mu narediti da ovu zonu napusti. Da li je to tako?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Zavisi o kakvom se licu radi. Ako je to službeno lice, koje dolazi nekim poslom, i ako je to lice iz pretpostavljene komande, on ne može da njemu određuje koliko će boraviti i šta će raditi. Ali, ako se radi o licima koja su nepozvana na tom prostoru, ako mislite na to, licima koja, da upotrebim izraz, tumaraju bez određenog cilja u okviru zone, odnosno mesta, takva lica je dužan da odstra... upozori i odstrani iz svog mesta.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Gospodine Paniću, da li su oficiri iz pretpostavljene komande dužni da se jave komandantu mesta kada dolaze na njegovu teritoriju, bez obzira što su iz pretpostavljene komande?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. Domaćinski red, a i propisi nalažu da se domaćinu jave.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ako oficir iz pretpostavljene komande ne bi imao konkretan zadatak koji je dobio od komandanta - da boravi na teritoriji komande mesta - da li bi komandant mesta mogao da zatraži da takav oficir napusti njegovu zonu odgovornosti, i da o tome obavesti svog pretpostavljenog komandanta?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Može da primeni taj metod.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam, gospodine Paniću. Još samo jedno pitanje u vezi sa komandama mesta. Da li komandant mesta mora u svakom trenutku da zna šta se dešava u njegovoj zoni odgovornosti, odnosno, u zoni mesta u kom je on komandant?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: On mora da teži da zna sve šta se dešava. A on će da uspostavi takav sistem da može da bude dobro obavešten. Dužan je da zna.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam lepo. Vraćićemo se na pitanje komandi mesta u jednom trenutku ovog ispitivanja, pošto je to vrlo važno pitanje, čini mi se za sve učesnike u ovom postupku. A sada bih krenuo onim redosledom kojim sam nameravao inače da krenem na početku ovog unakrsnog ispitivanja, a vezano je za sam dolazak Gardijske brigade u rejon Vukovara. O tome ste odgovarali mom uvaženom kolegi Lukiću. I spomenuli ste specifičnosti koje je imala brigada, Gardijska brigada. A ja bih vas samo jednu stvar pitao. Uz to, pored svih tih specifičnosti, kakav je bio multietnički

sastav Gardijske brigade, i to i u starešinskom i vojničkom pogledu, u trenucima kada ste se, recimo, se spremali da odete na izvršenje ovog zadatka?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa Gardijska brigada je jedina i jedinstvena takva u JNA. U njen sastav dolaze najbolji: oficiri, podoficiri i vojnici. U Gardijsku brigadu dolaze ljudi, i o tome se mnogo vodilo računa još od Titovog vremena, da dolaze ljudi iz svih republika i pokrajina, pripadnici svih naroda i narodnosti. Takvu situaciju smo imali i pred odlazak u Vukovar - da su brigadu sačinjavali pripadnici raznih... raznih naroda i narodnosti. Pa je tu bilo: i Srba i Hrvata i Muslimana i Makedonaca i Slovenaca. Bilo je tu i svih drugih, da ne nabrajam, od 36 nacija koje mi imamo i sada na prostoru Republike Srbije.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: I ovaj sastav se odražavao i u starešinskom ka... kadru, i u vojničkom, je l' tako?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: A... apsolutno, proporcionalno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Kada ste krenuli na izvršenje zadatka, o... sastav je bio neporomenjen, nije bilo nikakvog odabira sastava? Da li je to tačno?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Kada smo krenuli na zadatak, nije bilo posebne diferencijacije. Jedino bataljon za obezbeđenje nije krenuo na zadatak, i nije krenuo vojni orkestar Garde. Sve ostale jedinice i sastavi su bili uključeni u naš osnovni zadatak.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li su ove jedinice koje su ostale u Beogradu i nisu krenule na izvršenje zadatka, zapravo ostale da bi izvršavale redovne poslove, odnosno, redovne zadatke Gardijske brigade, koje je ona vršila svakodnevno - u mirnodopsko vreme?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste. Ove su jedinice ostale da obezbeđuju... to... to je bio bataljon za obezbeđenje objekata i važnih ličnosti. On je svoj zadatak... njegov zadatak se ne razlikuje ni u jednoj situaciji u miru i ratu, i oni su to produžili da rade. Ostalo je nešto ljudi iz struktura komande koji nisu bili neophodni za borbene zadatke, kao što je recimo pukovnik Janjetović, koji je bio pomoćnik komandanta za specijalnu tehniku i veze, i koji je sada objedinjavao neke poslove i zadatke sa tim ljudima, odnosno, jedinicama i licima koji su ostali u "Garnizonu Beograd". Imao je on svoje saradnike u tome.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Ova jedinica za obezbeđenje, rekli ste da je obezbeđivala saveznog sekretara, da je obezbeđivala načelnika Generalštaba. A moje pitanje je: da li je obezbeđivala i ostale članove Predsedništva SFRJ kao članove Vrhovne komande?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste. Nama je svaki član Vrhovne komande, odnosno, ovaj, član Predsedništva tada, bio je i član tada Vrhovne komande i imao je... imao je, ovaj, sve ono što mu pripada, kao da je na funkciji predsednika Predsedništva.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dakle, to je i razlog što je ova jedinica morala ostati u Beogradu da vrši ove funkcije, jer je Predsedništvo tada funkcionisalo?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste. Funkcionisao je i savezni sekretar i... i sve ostale funkcije, a funkcionisalo je i dosta drugih ustanova i institucija. Za njih nije postojalo nikakvo ratno stanje.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam gospodine Paniću. Moj uvaženi kolega Lukić vas je pitao oko odlaska jedinice u Vukovar, i vi ste rekli da je to urađeno na osnovu naređenja načelnika kabineta saveznog sekretara za narodnu odbranu.

ADVOKAT LUKIĆ: Mi ovde imamo taj dokument uveden kao Exhibit 403, časni Sude. Nije nam potreban na ekranu. Samo zbog reference.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: I ovim naređenjem je Gardijska brigada pretpočinjena Prvoj vojnoj oblasti do izvršenja zadatka na ra... na vukovarskom ratištu. Da li je to tačno?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Mene interesuje da li znate ili da li se sećate, da ste po dolasku na vukovarsko ratište, iako ste bili ovim naređenjem pretpočinjeni Prvoj vojnoj oblasti, nadalje, naređenjem Prve vojne oblasti bili pretpočinjeni 12. korpusu, odnosno, Operativnoj grupi Jug, koja je tada bila u sastavu 12. korpusa? Da li imate takva saznanja?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, ima takvo naređenje. Ja sam u pripremi za ovo svedočenje video i takvo naređenje. Znači, u okviru Prve vojne oblasti - 12. korpusu. Ali to je trajalo do postavljanja pukovnika Mrkšića na dužnost komandanta Operativne grupe.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da. Doći ćemo na taj trenutak. Hvala vam. U vašem svedočenju ste pomenili i jednu specifičnost Gardijske brigade, odnosno štaba Gardijske brigade, čiji ste vi bili načelnik, a to je postojanje referenta za bataljone vojne policije. Da li mi možete reći, da li... koji su bili zadaci ovog referenta? To je pre svega, pretpostavljam da to znate, jer ste mu bili načelnik štaba. A drugo, da li je ovaj referent krenuo s vama za Vukovar ili je ostao u Beogradu da vrši zadatke?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste. To lice je bilo zaduženo da u okviru svih ostalih poslova i zadataka u operativno-nastavnom organu, da poznaje plan i program jedinica vojne policije, da brine o njihovom osposobljavanju, da predlaže mere i postupke na poboljšanju borbene gotovosti, da kontroliše stanje u tim jedinicama, i da predlaže određena rešenja načelniku štaba i komandantu brigade.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Je li to lice krenulo sa vama za Vukovar ili je ostalo u Beogradu?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: U međuvremenu došlo je... došlo je do određenih promena u štabu. To lice je u međuvremenu postavljeno za komandanta bataljona, i onda je kao komandant bataljona otišao na izvršenje zadataka.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Možete li nam reći o kom se licu radi?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: To je Bajić Adem.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: I zapravo, kada je on kao komandant bataljona otišao na izvršenje zadatka, vi više niste imali ovog referenta u štabu?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Nije bio ni taj referent ni mnogi drugi, i bili smo dosta oslabljeni, i zbog određenih gubitaka u međuvremenu. I načelnik inženjerije je poginuo. I ja sam juče u jednom trenutku pomenuo i razlog zbog čega smo prestali voditi operativni dnevnik... nedostatak ljudi u komandi, a težili smo da više budemo prisutni u jedinicama.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Recite nam samo ukratko, kol'ko možete, šta su zapravo, pošto ste vi bili načelnik štaba, šta su zapravo glavni zadaci načelnika štaba brigade, u ovom slučaju Gardijske, ali bilo koje brigade, je l'?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa ti zadaci su precizno određeni našim pravilima i propisima. Ali u najkraćem, načelnik štaba brigade rukovodi štabom. On u štabu ima organe, ako treba da ih nabrojim: to je operativno-nastavni organ, to su načelnici rodova, to je izvršni organ komanda stana, odnosno pomoćni organ za pružanje mogućnosti da komanda funkcioniše, materijalna pre svega - logistika. Znači, načelnik štaba rukovodi organima štaba, učestvuje u planiranju i donošenju odluke, predlaže komandantu određena rešenja, predlaže upotrebu jedinica. Jednostavno, načelnik štaba radi većinu poslova u komandi, i ujedno je zamenik komandanta brigade. Ako treba da detaljišemo, možemo?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam lepo. Uglavnom ste rekli s... s... sve dakle dužnosti načelnika štaba. Rekli ste da je on zamenik komandanta... zamenik komandanta u njegovom odsustvu, znači kad... kad... kad komandant nije tu, je l' tako?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li načelnik štaba ima... pravo, odnosno, da li može da u skladu sa odlukom komandanta - postavlja zadatke podređenim jedinicama?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Može, na osnovu odluke komandanta.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li načelnik štaba takođe i vrši kontrolu izvršenja odluka koje izdaje komandant?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. Pre...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Opišite to malo?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR:... pre svega na terenu. Znači, kada se donese odluka za neki zadatak ili neku borbenu akciju, ti za... ti zadaci se podele komandantima, potčinjenim komandantima. Komandanti krenu na izvršenje zadatka; a načelnik štaba sa svojim organima i lično - kontroliše i usmerava izvršenje tih zadataka, odnosno, primenu u praksi. Tim povodom sam i ja i organi komande, često boravili, ali deo organa komande... Bilo je ljudi koji nisu našli za shodno, ili... ne znam, možda će neko i da se uvredi, nisu smeli da odu tamo gde su možda u nekom trenutku trebalo... gde je trebalo da se nađu, pa su se tu našla neka druga lica. Mislim i na sebe. Ne mislim da sam preterano hrabar. Ali to potčinjeni mogu da kažu: gde su me videli, šta sam radio. A mislim i na ljude ovde prisutne.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Recite mi, rekli ste da načelnik štaba zajedno sa štabom priprema odluku, odnosno, elemente koji su potrebni za odluku komandanta i predlaže upotrebu jedinica. Da li to možete u par rečenica ovako samo malo da nam približite?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa na osnovu stanja u jedinicama, na osnovu stanja na terenu, načelnik štaba sa svojim organima sačini predlog upotrebe jedinica, odnosno sačini predlog odluke komandanta, i tu odluku predoči komandantu. Komandant i njegovi pomoćnici mogu da se sa nekim elementima slože, sa nekim ne. Mogu u celini da se slože. Ima situacija, ako je predlog odluke dobar, komandant će jednostavno reći: "Prihvatam predlog odluke načelnika štaba, i naređujem da se krene u realizaciju". A ima i obrnutih situacija: "Dobro načelniče, hvala. Biće ovako".

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da, shvatio sam potpuno. Ali je dužnost načelnika i štaba dakle da, u... u skladu sa svim okolnostima koje postoje u određenom trenutku, komandantu približe po njima najbolju moguću odluku?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste. Da mu se daju potrebne informacije, da bi on pravilnu odluku doneo.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li se može reći zapravo da - načelnik štaba rukovodi štabom koji predstavlja osnovni organ komande brigade, koji funkcionalno povezuje i obdi... objedinjuje rad svih organa komande?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Izvinjavam se, ali sam izgubio ne ekranu transkript. Hvala... Nakon donošenja odluke, da li štab i organi komande brigade detaljno razrađuju sprovođenje odluke i upotrebu jedinica u skladu sa ovom odlukom, i da li izrađuju potrebna borbena dokumenta, i obezbeđuju prenošenje odluke na potčinjene sastave, odnosno potčinjene komandante?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno. To se radi u svim situacijama kada vremena ima dovoljno. Kada je zadatak hitan, kada je situacija na bojištu takva da traži hitnu intervenciju, naređivanje može biti i usmeno, i da ide, da kažem, poprekim putem - ide direktno, da se ne konsultuju organi komande, da se odmah ne urade potrebna dokumenta. Znači, u Jugoslovenskoj narodnoj armiji, naređivanje je moglo da bude pisano i usmeno. I jedno i drugo imaju istu težinu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Rekli ste nam da je nadzor na izvršenju odluke komandanta bio jedan od zadataka štaba, odnosno na... na... načelnika štaba, koji je na čelu štaba komande, i da je to bio razlog što ste se i vi, između ostalog, nalazili na prvim linijama i obilazili jedinice, ii gledali kako se izvršava zadatak. I rekli ste na pitanje mog uvaženog kolege juče da ste uglavnom bili na desnom krilu rasporeda vaših... vaše jedinice, jer je tamo bilo više problema. Je l' sam ja to dobro razumeo?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. Tako sam rekao.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li su obilažena i druga krila vašeg borbenog rasporeda, i da li su i tamo prikupljane... prikupljeni podaci? Ko je zapravo od organa bio zadužen za ovakvu kontrolu?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Obilažena su, obilazio sam i ja. Neću reći da nisam bio na levom krilu, ali sam bio manje nego kod ostalih jedinica. Kada kažem "levo krilo", mislim pre svega na prostor u zoni odgovornosti Prvog jurišnog odreda. Ali je isto upućivan jedan broj starešina i u taj sastav.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li je svaka jedinica, odnosno da kažem, pravac dejstva, s obzirom da se u jednom trenutku došlo do form... formiranja jurišnih odreda, da li je imao starešinu koja... koji je vršio kontrolu na tom pravcu, ili se to menjalo i zavisilo od dana do dana, od zadatka do zadatka, od situacije do situacije?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa nisu jurišni odredi imali svog da kažem, stalnog mentora. Nego je to mogao da bude u jednom danu dođe načelnik inženjerije, u drugom danu načelnik veze, u trećem danu neko drugi, ABHO, načelnik ABHO, zavisi, ili da dođe intendant, načelnik intendantske službe. Zavisilo je od pitanja, odnosno, od problema koje bi u tom danu trebalo rešiti u toj jedinici... i... i pomoći mu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li su ovi oficiri slati u određeni sektor, ili su oni išli, da kažem, samoinicijativno, u okviru izvršenja svojih dužnosti, odnosno obaveza?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Najčešće su oni dobijali zadatak. Znači, on nije mogao da ide... jednostavno: "Eto, idem da vidim šta se radi. Idem da čujem, da osetim miris baruta" i tome slično. Dobijao je zadatak da ide. A bilo je, bilo je i situacija kad čovek koji je nadležan za određeni resor, proceni da mora u tom trenutku da reši neki posao. O tome, normalno, po završetku izvesti.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: S ob... s obzirom da se radi o kontroli sprovođenja odluke, da li je... da li ste vi kao načelnik štaba određivali koja lica idu u ove kontrole, i da li su...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, iz štaba, da. A ja nisam bio pretpostavljeni čitavoj komandi.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Pretpostavljam da su pomoćnici komandanta išli po tome kada treba i po svom nahodanju, kada imaju određeni posao da završe?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, sa znanjem komandanta.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Sad već, kad ovo pominjemo, da li je vršena kontrola i Trećeg jurišnog odreda, i kontrola antiterorističke čete?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Znači, nisu kontrolisane samo ova... levo i desno krilo, nego... nego sve jedinice?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ne, ja ovaj, pod desno krilo smatram sve jedinice do Dunava, uključujući od Dunava kad krenemo: Vučedol, pa onda raspored Trećeg jurišnog odreda, pa Mitnicu, pa 80. ili pre toga 20. brigadu, pa onda Drugi jurišni odred, pa ostale jedinice, sve prema levom krilu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala. Recite mi, kao načelnik štaba, imajući u vidu ovo što ste rekli koliko ste boravili van komande - na terenu, koliko ste se zapravo zadržavali u komandi, i u koje vreme najčešće i do koliko... do koliko ste, recimo, sati uveče obično boravili u komandi?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa pre toga, samo da napomenem, specifična su bila borbena dejstva u Vukovaru. Uglavnom su se odvijala u toku dana, u toku vidnog vremena. Kada je padao mrak, prestajala su dejstva i s naše strane, i od strane paravojnih formacija u Vukovaru. Neko ko bi posmatrao sa strane, mogao bi da zaključi da je to nekakav prećutni dogovor - da odmorimo, pa da krenemo narednog dana ponovo. To je... noć je bila za predah, i planiranje i preplaniranje akcija, i tome slično. Da odgovorim na pitanje kol'ko sam ja provodio vremena. Pa dnevnog vremena vrlo malo na komandnom mestu, a po povretku iz jedinica, bio sam prisutan uvek na ovim referisanjima, osim možda u nekoliko navrata, kada me noć uhvatila u nekoj jedinici zbog nekog zadatka; a noć nije bila preporučljiva da se kreće po bojištu. I kažem, danju sam malo boravio tu. Ujutru sam odlazio, uveče se vraćao. Noću sam bio na komandnom mestu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Zabavi... pozabavićemo se još ovim pitanjima oko rada komande u noćnim satima.

ADVOKAT VASIĆ: A mislim da je sada vreme za našu prvu... prvu pauzu, časni Sude?

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Vasiću. Nastavljamo sa radom u 10.50 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Gospodine Paniću, da nastavimo tamo gde smo stali. Govorili ste o vašem boravku u komandi brigade, o tome da komanda brigade je radila vezano sa borbenim dejstvima koja su se odvijala u toku dana. Da li nam možete reći otprilike do kog doba noći bi radila komanda, a kada bi posao preuzimali dežurni operativni oficiri? Odnosno, kad bi ostali deo komande otišao na spavanje?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa, komanda funkcioniše neprekidno 24 časa. Od vrste zadatka i potrebe za angažovanjem, toliko ljudi i ostaje tokom noći da nešto radi. Najčešće posle pola noći ostajali su dežurni organi, bilo da je to bila redovna varijanta ili pojačana varijanta dežurstva, s pravom i mogućnošću da u svakom trenutku mogu da pozovu načelnika štaba ili komandanta ukoliko je u pitanju neki zadatak ili problem koji ne mogu da reše, ili gde je potreban stav ili mišljenje komandanta ili načelnika štaba.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Iz ovoga koliko razumem, dežurni organ je procenjivao situaciju da li može sam da reši problem ili da o tome pro... da probudi komandanta ili načelnika štaba, da ga obavesti o problemu, ili da odloži ovo obaveštenje za sutradan. Da li je to tako?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li su se ovi događaji koji su dolazili u vreme dežurstva, kao i dokumenta koja bi stizala u vreme dežurstva, da li su vođena, to jest' zapisivana u neke delovodnike, odnosno u neke knjige dežurstva, ili nešto slično?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa, na komandnom mestu u operativnoj sali gde se inače odvijao glavni deo posla, vođen je ratni dnevnik. Ratni dnevnik je najvažniji dokument, i u njega se upisuju bitni događaji, bez obzira da li je to dan ili noć, neprekidno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Jedino zbog transkripta na stranici 33 od reda 21 su se spojili pitanje i odgovor, tako da... ovaj drugi deo je odgovor. Da li je vođena knjiga dežurnog oficira u komandi brigade i pored ovog ratnog dnevnika?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ne razumem pitanje?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li je pored ratnog dnevnika, koji ste spomenuli u komandi Gardijske motorizovane brigade, odnosno komandi Operativne grupe Jug, vođena i knjiga dežurnog oficira, u koju je on upisivao sve događaje koji su se dogodili u toku njegovog dežurstva, i sve dokumente koji su pristizali u toku njegovog dežurstva?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Dežurni oficir je imao svoju radnu beležnicu. Vođen je još delovodnik od zvaničnih dokumenata uz ratni dnevnik. A dežurni oficir je imao radnu beležnicu u koju je pisao: primljene zadatke, dobijene izveštaje i sa kime je i sa čime je koga upoznao.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: I tako je svaki dežurni oficir imao svoju radnu beležnicu, je l'... je l' to bio princip?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Imao je svo... svoju radnu beležnicu, službenu beležnicu, koja je bila overena i koja se čuva u komandi. Nije postojala posebna knjiga dežurstva.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Pomenuli ste delovodnik. Da li nam možete reći šta je se upisivalo u taj delovodnik koji se vodio u komandi vaše jedinice?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: U delovodnik su se upisivala primljena naređenja i naređenja koja su išla prema potčinjenim jedinicama. Upisivani su izveštaji, evidentirani i primljeni, i upozorenja, i druga akta koja bi stizala iz pretpostavljene komande.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A da li je postojao registar naređenja koja su stizala šifrovano u komandu vaše jedinice?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. Da. Pored ovih naređenja koja su stizala u pisanoj formi, stizala su i naređenja... šifrovana naređenja. Ona su imala posebnu svoju evidenciju. I to su vodili stručni organi iz jedinice veze.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A gde se čuvala ova dokumentacija koja je vođena od organa veze? Da li se čuvala kod njih, ili se čuvala u štabu, u ratnoj sobi jedinice, odnosno brigade?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ta dokumenta su bila kod njih, a posle kao i sva druga dokumenta su sabrana i data na čuvanje. Nažalost, ja dobro znam u toj zgradi gde je bila komanda brigade u mirnodopskim uslovima, i gde je bila ta soba u kojoj se čuvaju dokumenta; to je u NATO bombardovanju srušeno. Možda će jednog dana nekad neko doći do tih dokumenata.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Recite mi, da li je vođena takozvana knjiga referisanja gde su upisivani sadržaji sa redovnih referisanja u komandi brigade? Da li znate da se vodila ovakva knjiga?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Nije se vodila takva knjiga. Svaki starešina je imao, ponavljam, svoju beležnicu i pisao ono što se odnosi na njega.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li mi možete reći, ko je od organa...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ova knjiga se vodi u miru i vodila se, da dopunim. U ratu se nije vodila.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li mi možete reći ko je od organa komande bio zadužen da vodi ratni dnevnik, da vodi delovodnik prispelih naređenja? I ko je vodio operativni dnevnik? Vi ste rekli da se on vodio samo u početku, je l' tako?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. Operativni dnevnik, rekao sam iz kog razloga je prestao da se vodi, i zbog dupliranja, dupliranja podataka u evidenciji. A delovodnik su vodila lica iz kancelarije za opšte poslove. To su bila u to vreme dva zastavnika. Jedan je Radisavljević, a drugi čini mi se, Manigora. Oni su vodili delovodnik. Ovaj, ratni dnevnik koji je vođen na komandnom mestu, vodilo je nekoliko lica, pre svega, Trifunović Radoje, sa najviše upisanih podataka njegovom rukom, Gojković Bratislav i Škorić Dragan.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A operativni dnevnik u početku?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Operativni dnevnik u početku vodili su Trifunović, Gojković i Škorić. Znači paralelno. Zbog toga što su paralelno vodili dva ista dokumenta maltene, zbog potrebe da se angažuju oficiri štaba u jedinicama, zbog pogibije nekoliko oficira, zbog upućivanja Lukića za komandanta jurišnog odreda u kasarnu u Vukovar, onda smo i smanjili za taj jedan dokument.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Šta biste rekli ako vam kažem da je ovde pred Tribunalom jedan svedok izjavio da su vođeni svi ovi dokumenti do kraja operacije i da su čuvani nakon toga u ratnoj sobi brigade? Da li mislite da se taj čovek dobro seća i da li to osvežava vaše sećanje?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Zar... Izvinjavam se.

ADVOKAT LUKIĆ: Referenca za Sud je stranica 8288, redovi od 11 do 23 i 8289, red od 7 do 23.

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa dajem za mogućnost da on tako misli i kaže. Ali, ja držim do svog mišljenja, i mislim da je bilo ovako kako ja kažem. Dozvoljavam da je... da sam i ja pevideo nešto, ali...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Recite mi molim vas, ko je bio odgovoran komandantu za tačnost ovih upisa u ova dokumenta koja su se vodila u komandi brigade?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: To sam bio ja.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A ko je bio nadležan za čuvanje ovih dokumenata?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Nadležan je bio pomoćnik načelnika štaba za operativno nastavne poslove, u to vreme Lukić Branislav. A posle Trifunović.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Rekli ste "posle Trifunović". Da li je to posle odlaska Lukića za komandanta Drugog jurišnog odreda?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li se sećate kada ste vi poslednji put videli ova dokumenta dok ste bili u gardijskoj brigadi?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa ja mislim da sam ih video onda kada smo ih deponovali, odnosno, spakovali i zaključali i zapečatili.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li je to bili po povratku Gardijske brigade...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:... u Beograd?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, to je bilo po povratku.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Nakon što su ova dokumenta zapečaćena, vi ste bili nadležni za njihovo čuvanje u ratnoj sobi kao načelnik štaba Gardijske brigade u to vreme još uvek, je l' tako?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Bio je nadležan pomoćnik načelnika štaba za operativno-štabne poslove, a ja kao njegov pretpostavljeni, pa moj pretpostavljeni komandant. Znači, to je ta hijerarhija.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Kada ste otišli na dužnost komandanta Gardijske brigade i predali dužnost načelnika štaba, kome je predata dužnost čuvanja ovih ratnih dokumenta, da li nam možete reći?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ta dokumenta su ostala znači gde su i bila. I kad se dužnost predavala, nije se išlo po dokument, pojedinačno. Predavala se celina dokumenata, odnosno, kompletna ratna soba.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li to znači da onaj koji je preuzimao dužnost čuvanja ratne sobe, nije... nije pojedinačno pregledao dokumenta koja su se tu nalazila? Jeste... jeste to rekli?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, ne.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Nego je pri... primio dokumenta po spisku, koji mu je tada prezentiran, pretpostavljam?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Primi on je prvo... prvenstveno primao važeća dokumenta, dokumenta za ratnu upotrebu jedinica, znači ratne planove. A ova dokumenta primio je onako kako je znači, kako su zapakovana i zapečaćena. Jednostavno, dokumenta i... iz perioda od - do po unutrašnjem spisku. Taj unutrašnji spisak on nije bio dužan da pregleda.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala. Da li su se među tim dokumentima nalazili i ratni dnevnik i operativni dnevnik i delovodnik prispelih naređenja i ovaj delovodnik naređenja koja su šifrovana?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Vi ste upoznati sa činjenicom da postoji, i verovatno ste imali prilike da vidite ratni dnevnik Gardijske brigade?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A da li ste imali prilike dok ste svedočili u ovim postupcima u kojima ste svedočili, imali prilike da vidite operativni dnevnik ili ovu... ovaj delovodnik šifrovanih naređenja?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Nisam imao prilike to da vidim.

prevodioci: Primedba prevodioca: Nismo čuli odgovor svedoka. Molimo da gospodin Vasić isključi mikrofon kada završi sa pitanjem. Tu je i kucanje i ostala buka u pozadini. Hvala.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Samo molim vas ponovite vaš odgovor, jer prevodioci nisu čuli zbog mog uključenog mikrofona?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Za ratni dnevnik - imao sam priliku da ga vidim, a operativni i delovodnik video sam dosta kasnije kad sam počeo intenzivnije sad da se pripremam za ovo svedočenje. Video sam kopiju.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li nam možete reći gde ste videli kopiju operativnog dnevnika?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ne. Operativni dnevnik nisam nikad video posle tog vremena. Možda... izvinjavam se... greška.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da pređemo na nešto što se tiče formacija u koje je ušla vaša jedinica, znači operativne grupe kao *ad hoc* formacije. Čini mi se da ste juče rekli da se formiraju obično na nivou korpusa ili divizije. Da li sam ja u pravu?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Operativna grupa po našim načelima i propisima je privremenog sastava. Formira se za izvršenje određenog konkretnog zadatka; i po izvršenju zadatka ista se rasformira - jedinice se vraćaju u svoj matični sastav. Za svaki taj privremeni sastav, načelno je određeno koja komanda može da ga formira - da bi mogla uspešno da planira i rukovodi borbenim dejstvima. Za operativnu grupu, najčešće komanda je komanda divizije ili korpusa. A to je sastav komande koji ima toliki broj ljudi i tako je koncipirana, da može uspešno planirati dejstva i komandovati potčinjenim jedinicama. To, odmah da kažem kao načelnik štaba, mi nismo imali, i to nam je bio veliki problem.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Zapravo, kod formiranja ovakvih jedinica, radi se o komandovanju i izvršavanju zadataka združenih jedinica operativnog nivoa?
SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li grešim, rekli ste već koje je komanda... vaša komanda koje je probleme imala zbog ovakvog... proizvođenja vaše komande u komandu Operativne grupe Jug van pravila. A meni recite molim vas, da li su ovi problemi naročito dolazili do izražaja pri kraju ovih operacija, u trenutcima evakuacije i izlaska velikog broja civila, vraćanja konvoja i gužve na... na teritoriji na kojoj se vaša jedinica nalazila?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. Ako komandu operativne grupe ne čini jedna od ovih komandi, komanda divizije ili komanda korpusa, onda je nadležni starešina koji formira svojim naređenjem operativnu grupu, bio dužan da ojača komandu licima iz drugih sastava, da bi ta komanda mogla funkcionisati. Mi smo dobili u naš sastav, ja sam juče napomenuo, samo dvojicu oficira, da ne ponavljam njihova imena. A... a nama je, kad ste pomenuli, najviše problema bilo pri kraju operacija... operacije Vukovar z... zbog svih ovih situacija, pre svega zbog velikog broja građana kojima je trebalo pomoći, veliki broj jedinica, veliki broj jedinica koje se predaju, i tako dalje, razoružavaju. I u tom periodu nam je bila potrebna najveća pomoć. A s druge strane, mi smo imali ljude... imali smo gubitke. Imali smo poginulih oficira, imali smo ranjenih oficira. Mi smo smanjivali komandni kadar, problemi se usložavali. To je u najkraćem.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Kasnije ćemo se baviti konvojima koji su tu prolazili. Samo ako možete na ovom mestu nam reći, po sećanju vašem ili možda znate tačno, koliki je taj broj civila koji je u ta tri dana, od 18. do 21. evakuisan sa prostora Vukovara?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa, to je bilo više od 10.000. Mi smo baratali cifrom da ih je bilo od 10.000 do 12.000. Da li je tačno, možda je bilo i više.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala. Sad bih se vratio na ona dva oficira koja ste pomenuli.

ADVOKAT LUKIĆ: Za referencu za... za časni Sud i moje uvažene kolege, to je dokazni predmet 404. To je to naređenje kojima su ovi oficiri, pukovnik Pavković i pukovnik Terzić poslali.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Moj st... moja tvrdnja je gospodine Paniću da zapravo ni ovi oficiri nisu bili ojačanje vaše... komande vaše brigade u smislu pomoći operativnoj grupi, jer su oni upućeni 29. septembra sa vašom komandom i jedinicom koja je odlazila u Vukovar, kada se još nije znalo da ćete biti operativna grupa, i to sa zadatkom da zapravo vrše pomoćno-kontrolne funkcije vaše jedinice, u ime kabineta saveznog sekretara, pod čijom ste komandom vi bili, a sad ste... u tom trenutku ste bili prepočinjeni Prvoj vojnoj oblasti. Zapravo, oni su imali tu kontrolnu funkciju, i bili su zaduženi da šalju izveštaje o vašem radu ko... komandi SSNO.

ADVOKAT LUKIĆ: Ja bih zamolio da nam se na ekran stavi taj Exhibit 404? I da se uveća? Molim vas da se uveća dokument, i to ovaj donji deo, ako možemo? Još malo niže? E, tako je.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Gospodine Paniću?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Vidite ovde u tački 4 kaže: "Izveštaj, zapažanja i predloge podnositi mi povremeno i po potrebi".

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ne vidim taj deo. E dobro.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Znači... Tačka 4.

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: U redu je. "Izveštaje, zapažanja i predloge podnositi mi povremeno i po potrebi". Vidim.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: U potpisu je načelnik...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR:... kabineta...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:... kabineta Vuk, na... pukovnik Vuk Obradović?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dakle, je l' ispravna moja tvrdnja da zapravo ni ova dva oficira nisu bili pojačanje komande, nego su oni u početku pridodati kao kontrolni organi, dok još se nije ni znalo da ćete biti Operativna grupa Jug?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Tačno je. U naređenju piše: "Pavković se upućuje u komandu, a Terzić u organ artiljerije". Oni su bili s nama od početka. U početku i nije bilo potrebe za nekim preteranim njihovim angažovanjem, ali posle, videćete iz dokumenata i iz događanja da je bilo vrlo korisno što je pukovnik Pavković radio deo poslova.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ne tvrdim ja da se oni nisu angažovali. Ja kažem samo da nisu po... poslani sa ciljem da ojačaju komandu vaše jedinice. Recite mi molim vas, u komandu Operativne grupe Jug, koja je formirana na osnovu komanda... naređenja komande Prve vojne oblasti, to ste nam juče rekli, ušli su dakle: komandant, načelnik štaba, oficiri štaba i pomoćnici komandanta brigade, je l' tako?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Recite mi, sastanci u komandi o kojima ste juče govorili, da su bili skoro svakodnevni, i da su se održavali oko 18. časova određenog dana?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ja bih vam predočio nešto a to su, verovatno vam je i poznato, borbeni izveštaji koje je slala komanda Operativne grupe Jug koji su nosili određeni datum i vreme u 18.00 časova, i predstavljali su zapravo izveštaj od 24 sata unazad.... i... zapravo su sadržali izveštaje potčinjenih jedinica za taj period. Jesam u pravu?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Mi smo ovde imali takođe svedočenje jednog oficira. Referenca je za časni Sud i kolege stranica 8229, red od 13 do 20. da su ovi sastanci održavani oko 17.00 časova kad su bili popodne, a ujutro oko 8.00 kad su bili izjutra; i to je bar meni logičnije, imajući u vidu ove vremenske odrednice u redovnim borbenim izveštajima, da se radilo o 18.00 časova, a da je pre toga trebalo sa... sačiniti i sa... saslušati izveštaje potčinjenih komandi. Da li vi i dalje se sećate da je to bilo oko 18.00, ili možda vas ovo vraća i podseća da su ti sastanci mogli da... da budu i oko 17.00 časova?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Mogli su da budu, ali je većina bila u 18.00 časova.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Sad još jednu stvar bih molio da razjasnimo. Juče ste na pitanje mog uvaženog kolege rekli kako su tekli ti... ta referisanja, ti sastanci u komandi brigade; i rekli ste da je prvo referisao komandant o događajima, izdavao... dakle, svoje stavove, i na kraju, nakon toga su se javljali za reč ostali članovi. A mi ovde takođe imamo svedočenje jednog svedoka koji je rekao da je referisanje teklo drugačije, da su prvo referisali komandanti potčinjenih jedinica, pa onda članovi štaba i pomoćnici komandanta, a da je tek na kraju komandant donosio svoje odluke, pa mi recite kakvo je vaše sećanje i da li vas ovo podseća i šta je od toga zapravo bilo u vremenu o kome govorimo?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa taj svedok ne greši. To je tačno. Ali, komandant bi otvorio sa... sastanak, komandant bi dao uvodne napomene, komandant bi rekao šta je bitno u tom danu se... izdešavalo, da li je možda neko dolazio, da li je stiglo neko bitno naređenje o čemu ćemo tad pričati. U... u... vrlo kratko, znači u... u otvaranju tog sastanka, komandant je prvi, to je i... i... ovaj, i domaćinski red i to tako ide. Možda ja nisam bio precizan. Ali komandant otvara sastanak, daje napomene i daje... smernice o čemu će se i... i kojim redom referisati; a normalno je, onda referišu: podčinjeni komandanti, članovi komande, njegovi pomoćnici koji daju određene sugestije, predloge. A komandant na kraju: daje zaključak, izdaje naređenja i završava sastanak. Ne... ne... nema neslaganja između mene i tog svedoka što je izjavio.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dobro, onda je sad j... jasnije.

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Samo sam pojasnio. Jer komandant ne referiše. Komandant referiše svom pretpostavljenom, a ovde naređuje.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Recite mi, u vreme kada su stvarani jurišni odredi, da li su na referisanjima prisustvovali samo komandanti jurišnih odreda, ili i komandanti jedinica koje su ušle u sastav jurišnih odreda?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Bili su prisutni komandanti jurišnih odreda, odnosno najstariji starešina jurišnog odreda, to komandant jurišnog odreda. On bude na referisanju. Ali u periodu dok u sastav jurišnog odreda nije ušla neka jedinica, evo ja ću biti konkretan, neki sastav iz TO, on, taj komandant je dolazio na referisanje.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Na pitanje gospodina Lukića, juče ste govorili o naređenjima. I rekli ste da su se zadaci izdavali od komandanta Operativne grupe Jug usmeno i pismeno, i da je komandant Operativne grupe Jug usmeno i pismeno dobijao naređenja i od komande Prve vojne oblasti, je l' tako?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. Jer usvojeni princip, odnosno propisi nalažu da se naređivanje može vršiti usmeno i pisano.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li ovo naređenje, odnosno ovaj propis u pogledu naređenja važi za sve nivoe komandovanja i sve jedinice?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ne važi za sve, zato što najbolje je kada komandant ili pretpostavljeni, bilo koji pretpostavljeni starešina na licu mesta da zadatak izvršiocu. Mi smo to zvali komandirskim, odnosno komandantskim izviđanjem, odnosno, iz tog razloga komandant boravi u nekom od potčinjenih sastava, i na licu mesta može da precizira zadatke. Niži nivoi nisu imali potrebe, niti imaju uslove da pišu naređenja kad su u borbenom rasporedu i direktno utiču na situaciju.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Jedino što mi nije jasno, da li na ovom višem nivou komandovanja je nakon usmenog naređivanja, obavezno da se izradi i pismena... pismeno naređenje ili ne, ili sve može ostati dakle na usmenom naređenju, recimo, kod komande Prve vojne oblasti?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Kada se sa tako visokog nivoa da neko naređenje, može da bude usmeno, ali najčešće na kraju stoji "Sledi pisana naredba". Ona to pokriva kasnije. A zadatak se izvršava zbog hitnosti zadatka, zbog vremena za obradu dokumenata. Može da bude i ovakav princip. A nekad, ako je to neki manji zadatak, onda može da ostane i bez pisanog. Jer uzmite situaciju: načelnik Generalštaba i njemu potčinjeni sastavi; ne dopisuju se mnogo. Oni u toku dana se čuju i telefonom ili na neki drugi način ostvare kontakt. Jer kad bi stalno pisali, oni bi samo bili u kancelariji. Mislim i na mirnodopske uslove.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Rekli ste ovo "čuju se telefonom". Pretpostavljam da se sada radi o... o... o... o... o naređenjima koja izdaje telefonom, ovaj, kabinet znači Generalštaba...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:... i... koja se... koja se sprovode na terenu?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Recite mi, a izveštaji koji su... koji se šalju pretpostavljenoj komandi, oni se šalju u pismenom obliku kada se radi o komandi nivoa brigade i višeg nivoa, je l' tako?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Juče ste na pitanje mog kolege Lukića pomenuli da ste upoznali da su i organi bezbednosti slali izveštaje načelniku odseka bezbednosti SSNO-a, pa vas pitam: Da li ste vi upoznati bili sa ovim izveštajima kao načelnik štaba, i da li ste morali biti upoznati?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ja kao načelnik štaba nisam pretpostavljeni pomoćniku komandanta za bezbednost. Ja nisam imao uvid u njegove izveštaje, niti je on bio dužan mene sa istima upoznati. On nije dužan upoznati ni komandanta sa potpunim sadržajem izveštaja. Upoznaje ga u potrebnom obimu, što je bitno za komandovanje. Ali dozvolite, organ bezbednosti rešava niz drugih problema, gde je možda započeta neka aktivnost, akcija bezbednosnog oblika, čijim bi saopštavanjem bilo kome moglo doći da se, evo da upotrebim jedan izraz, "provali" akcija, i onda propadne taj zadatak koji on realizuje. Iz tog razloga, njegovi izveštaji su delom i zaštićeni. To mu omogućavaju pravila i propisi. To je ono Pravilo službe organa bezbednosti, po kome on mora da izvršava zadatke.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Već smo govorili o komandama mesta. Ja sam rekao da ćemo se vratiti u jednom trenutku na to pitanje. Vi se sigurno sećate da je početkom novembra na osnovu naređenja komande Prve vojne oblasti, komanda Operativne grupe Jug odredila komande mesta u okolini Vukovara; a u samom Vukovaru su komandanti jurišnih odreda postali komandanti mesta na teritoriji koju su kontrolisali. Da li se sećate toga?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: I svako od onih komandanata mesta je imao one obaveze i ingerencije o kojima smo već danas govorili?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Oko bezbednosti lica, imovine i teritorije?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Hvala vam. Da li vam je poznato da je u okviru ovog... ovih naređenja komanda Operativne grupe Jug za komandanta mesta Jakubovac, Grabovo i Ovčara postavila Mišović Slobodana, komandanta 20. partizanske brigade, a nakon njegovog izlaska iz zone odgovornosti, 18. novembra 1991. godine za komandanta ovog istog rejona postavila potpukovnika Vojnović Milorada, komandanta 80. motorizovane brigade?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. Mišević je bio tamo do 18. novembra, kada je njegova jedinica napustila našu zonu odgovornosti. Od 18. novembra pa na dalje, tu je bio potpukovnik Vojnović. Ali on nije bio samo komandant Ovčare, već i Jabukovca i Grabova. A njemu potčinjeni komandiri, komandiri artiljerijskih bataljona su bili

komandiri mesta u tom rejonu (...) (*Izbrisano po nalogu Pretresnog veća*) (...) bio jedan komandant i njegov potčinjeni, takođe. Druga imena mi nisu poznata, ali sam siguran da mogu da se vide.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam, to je naređenje uvršteno u dokaze.

TUŽILAC WEINER: Izvinjavam se časni Sude, možemo li na trenutak da pređemo na privatnu sednicu?

SUDIJA PARKER: Privatna sednica.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo ponovo na otvorenoj sednici, časni Sude.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala, časni Sude. Ja... se izvinjavam, ali nisam mogao da pretpostavim da će u kontekstu odgovora izaći ime koje je izašlo.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ovaj, u buduće, ovo ime kad budete spominjali, nije nikakav problem...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ako ima još neko ime, vi mi recite?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:... to je sada rešeno. Upotrebljavaćete samo pseudonim P-014.

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Neću ga više pominjati.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ja moram sada da vas pitam – vi ste bili načelnik štaba Operativne grupe Jug. Da li nam možete reći da li je LAD PVO divizion 80. motorizovane brigade ikada bio prepočinjen Operativnoj grupi Jug ili Gardijskoj brigadi, za vreme vašeg boravka u vukovarskoj regiji, za vreme ovih borbenih dejstava?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: 80. motorizovana brigada u svom sastavu je tada imala laki artiljerijsko... ne... laki artiljerijski divizion protivvazdušne odbrane. Ta jedinica je bila razmeštena na "Ovčari", u rejonu Ovčare. Ovo što ste pitali... Meni se izgubio potpuno ton... U redu je... Nema ga.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Imamo problem sa mikrofonom.

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: U redu je, u redu je. Pa ja ne diram ništa. Sad je u redu. U redu je. Ova jedinica je dobijala svoju zonu odgovornosti u pogledu protivvazdušne odbrane. Protivvazdušna odbrana je inače jedinstvena na jednom prostoru. Kontrolise se i realizuje iz jednog centra. U našem slučaju, načelnik ARJ PVO, artiljerijsko-raketnih jedinica protivvazdušne odbrane Lešanović, on je radio plan. I na osnovu njegovog plana i predloga, dato je naređenje za jedinstvenu kontrolu protivvazdušne... odnosno, vazdušnog prostora - odbrana od napada iz vazduha. U okviru

toga, i ta jedinica je dobila svoju zonu za odbranu iz vazduha. I u tom smislu, oni su imali dodirnih tačaka sa načelnikom ARJ PVO, ili komandom brigade. U pogledu bilo kojih drugih zadataka, pre svega, u disciplinskom smislu, a onda i u izvršavanju zadataka, nikakvih dodirnih tačaka nisu imali sa komandom Operativne grupe Jug. Zaključak: oni nisu bili potčinjeni komandi Operativne grupe Jug. Imaju svog komandanta. Mogao je samo izvršavati zadatke odbrane vazdušnog prostora po jedinstvenom signalu, kako se to radi u svim armijama sveta.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam.

ADVOKAT VASIĆ: Naređenja koja sam malopre pominjao, a koja se odnose na komande mesta: Ovčara, Jakubovac i Grabovo, to su: dokazni predmet 369 i dokazni predmet 373, časni Sude.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A ja bi vas pitao da li je komandant, konkretno, 80. motorizovane brigade mogao da naredi ovom licu da ga postavi za komandanta mesta?
SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: U konkretnom slučaju znači, da li je komandant 80. motorizovane brigade, njegov komandant, mogao da ga postavi za komandanta mesta, kao što to stoji u naređenju...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:koje je ovde Exhibit 369?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa mogao je. Požurio sam sa odgovorom. Njegov komandant može da ga postavi za komandanta mesta. Nije ga mogao postaviti komandant Operativne grupe, zato što je to zona odgovornosti 80., i on ne spušta se na taj nivo.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li bi, ako bi komandant Operativne grupe naređivao delovima 80. motorizovane brigade - to narušilo zapravo jedinstvo komandovanja, jer bi komandovao kroz sastav koji mu je već potčinjen, odnosno kroz sastav, kroz komandu 80. brigade, što...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: To nije... nije, ovaj, preporučljivo ni u miru, a kamo li u ratu; to je mešanje nadležnosti - nepotrebno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. U vezi mesta Ovčara, juče ste rekli na pitanje mog uvaženog kolege da je to specifično mesto gde se nalazi poljoprivredno dobro. No pitam vas, da li se sećate da je tamo ipak bilo nekih kuća? Mi smo ovde čuli jedno svedočenje da je tamo bilo nekih kuća, da su ljudi tamo živeli, da nije bilo samo han... ovih... hangara. Da li to oseća vaše... osvežava vaše... vaše sećanje?

ADVOKAT VASIĆ: Radi se časni Sude o transkriptu 9339, redovi od 18 do 23.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Znači, da li to osvežava vaše sećanje, ili još uvek ostajete kod toga da su samo tamo...?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa vidite, to je jedna farma svinja. Ima dosta tih svinjaca, odnosno objekata koji su namenski rađeni. Ima tu nekih manjih kuća. Verovatno je tu živelo to osoblje koje je radilo na farmi, ili su tu boravili tokom njihovog rada 24 časa. Bila je Upravna zgrada koja je dominantna tu. To je jedna veća kuća. Pored nje, bi... ima još nekoliko manjih kuća, odnosno pomoćnih objekata. Ima nekoliko ovih hangara... kao što je ovaj famozni o kome diskutujemo, u boljem i lošijem stanju. Ja nisam išao s puta dalje negde, da bih, ovaj, snimio. I ne mogu sad da potvrdim da li je bilo... da li su tu ljudi živeli... živeli su pre događanja. Ali u to vreme, nije bilo tu civila. Ja ne sećam se susreta sa civilima.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Juče ste takođe govorili o dejstvu artiljerije Operativne grupe Jug i rekli ste da s... da je ona delo... delovala isključivo u okviru borbene zone operativne grupe. Je l' to sam dobro shvatio?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, u dodeljenoj zoni.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Komandant... da li je komandant u ovoj zoni naređivao da se... artiljerija dejstvuje isključivo po ciljevima koji se mogu proglasiti vojnim ciljevima?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Upotreba artiljerije je ozbiljan zadatak i mora se dobro planirati. Svaka artiljerijska vatra se planira, o njoj se vodi zapisnik, određuje se broj projektila i evidentira učinak. Komandanti artiljerijskih jedinica, koji su izvršio, oni bi dobili tačno plan dejstva i taj plan je obuhvatao samo vojne ciljeve. Odnosno, to su objekti i položaji na terenu odakle su paravojne formacije gađale naše jedinice ili civilno stanovništvo. Bilo je, na primer, u toku dana da nekoliko... mislim, bilo je to redovno - da padaju mine po Negoslavcima ili po nekim drugim naseljenim mestima. I ja mogu reći, i u se... i u sećanju mi je ostalo i... i nekoliko pogibija u samim Negoslavcima gde su te mine pale. Znači, oda... kad mi otkrijemo odakle dejstvuju, mi planiramo vatru po tom objektu. Gađani su isključivo vojni ciljevi. Međutim, paravojne formacije su se premeštale; i otvore vatru sa Mitnice, pa odu kod Vodotornja. I tako su i naše vatre šetale.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Podatke koman... komandirima baterija, da tako kažem, ili komandantima artiljerijskih jedinica je slao načelnik artiljerije. Jesam li u pravu ili... ili grešim?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste. On bi... on planira vatre i on na osnovu komandantovog naređenja prenosi, daje... daje im koordinate.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Rekli ste da vukovarska bolnica nije bila u zoni odgovornosti Operativne grupe Jug sve do 19. jedanaestog, kada je naređeno da se uđe u bolnicu?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Tako da artiljerija Operativne grupe Jug nije imala nikakvih dejstava po ovom objektu, jesam li u pravu?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Vukovarska bolnica je bila sa druge strane reke Vuke, na levoj obali reke Vuke. A mi smo bili... naša granica je bila desna obala reke Vuke. I ne samo da nismo gađali, nego... nego je bilo zabranjeno. Komandant je izričito

zabranio da bilo šta zaluta na ta... van naše zone i van planiranih vatri. A da bi to potkrepio, mi smo tu imali, da kažem, i supervizora po artiljeriji - pukovnika Terzić... Terzić Zlatoja, koji je zajedno sa našim načelnikom artiljerije verifikovao te vatre.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A Terzić Zlatoje je pukovnik i oficir iz SSNO-a, znači iz... iz Vrhovne komande?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste. On je ovom naredbom od generala Kadijevića, odnosno njegovog načelnika kabineta upućen, i to upućen u organ artiljerije.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da li vam je poznato, da li je artiljerija Operativne grupe Jug ikada gađala bunare po Vukovaru i okolini za vreme trajanja borbenih dejstava? Imate li vi uopšte takva saznanja?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Bunare?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Bu... bunare s kojih su ljudi pili vodu?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Nemam podatke, a to je i nemoguće. Voleo bi videti tog majstora da pogodi bunar.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da su bunari navodno gađani u trenucima kada su ljudi došli da tu... kada su se ljudi tu skupljali da zahvate vodu? Da li je to moguće? Eto, vi kao iskusan vojnik, da li je moguće tako izvršiti precizno gađanje, da bi uopšte ovakva priča bila verodostojna?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ma ne, ja ne mogu da poverujem.... meni... meni je to... za mene je to, ovaj, fantazija. Prvo, nismo mi takvi ljudi. A... a drugo, ja kažem - vatre se planiraju. Ljudi su pokretni ciljevi. Mi nismo nikad gađali ljude. Mislim, što bi? Mislim da je to... to se neko ili šali ili stvarno priča nešto napamet.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Sad bih prešao na nešto što ste opet juče pomenuli mom kolegi. Pričali ste o zaprečavanjima hrvatskih snaga po Vukovaru koje ste otkrivali kako ste zauzimali pojedine delove Vukovara. I na kraju, kad je Vukovar... kada su završena borbena dejstva. Pominjali ste mine iznenađenja. Da li nam možete reći malo kakve su to mine iznenađenja? Šta to zapravo predstavlja i kako deluje?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa sama borbena dejstva u Vukovaru, to su borbe u naseljenom mestu. Borbe u naseljenom mestu se bitno razlikuju od borbenih dejstava na manevarskom zemljištu, na otvorenom prostoru. To su: teške, složene i krajnje neizvesne akcije. Za takve borbe - i borbeni raspored se prilagođava. Formira se određena grupa koja bi napravila neki pomak do jedne ulice ili jedne kuće. Ili čak smo nekad morali iz kuće u kuću kroz zid da prođemo, da bi izbegli neke prostore koji su očekivani, kao šta su... što su dvorišta. Redovno su dvorišta bila minirana. Redovno su bila minirana... minirani ulazi, glavni ulazi na kapiju u dvorište, zatim ulazi na vratima kuća. A te mine iznenađenja upravo se primenjuju u naseljenom mestu. Njihova svrha je da nanesu gubitke, a još više da psihološki deluju na suprotnu stranu, odnosno na onoga koji želi tuda da prođe ili da uđe. Znači, nikad se nije znalo gde nas čeka mina iznenađenja. Uhvatiš za kvaku, ona eksplodira; gurneš vrata - eksplodira. Pokušaš ući na kapiju ili pokušaš da upališ svetlo, gde je bilo još struje u to doba - isto tako. Podigneš neki

predmet, a išli su i do nekih ovaj, nemogućih granica - da su leševe životinja, pa čak i ljudi minirali. To ima u niz zapisnika, i to se dešavalo.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam.

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Eto, to je u najkraćem.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li je ovih mina po završetku borbenih dejstava bilo u užem centru Vukovara?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Bilo je mnogo i dugo.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam.

ADVOKAT LUKIĆ: Sad bih prešao na nešto što nije vezano za događaje direktno u Vukovaru, ali sam ubeđen da će moje uvažene kolege iz Tužilaštva da vam pokažu ove propise, pa bih ja da vam... vas nešto pitam o tome. Radi se o zapravo propisu o primeni pravila međunarodnog ratnog prava. To je dokazni predmet 396. Molio bih ako možemo da dobijemo na ekranu? I to bih molio članove... prvo član jedan?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Recite mi, dok čekamo da dobijemo dokument, da li ste vi kao oficir upoznati sa ovim propisom, da je postojao ovaj propis o primeni pravila međunarodnog humanitarnog prava?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. I mi smo insistirali na tome.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam.

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Išli smo dotle da su i vojnici dobijali podsetnik, koji su imali u džepu - iz te oblasti.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Govorite o odlasku u... u Vukovar, na vukovarsko ratište, ovo što ste sada rekli?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala vam. Ja bih zamolio da nam se pokaže član jedan? To su znači uvodne odredbe. Tako je.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ovde se govori o primeni ovog zakona, to jest ovog pravila, i uslovima pod kojima se primenjuje. Ja ću polako da pročitam ovaj član, a vi... a vi pratite: "Odredbe ovog uputstva sadrže načela i pravila međunarodnog ratnog prava u oružanom sukobu međunarodnog karaktera i propisuju način primene tih pravila..."

ADVOKAT VASIĆ: Zamolio bih sada sledeću stranicu?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: "... u oružanim snagama SFRJ, znači JNA i Teritorijalnoj odbrani, u oružanom sukobu u kome učestvuje SFRJ". To je čl... član jedan. U članu 3: "Vreme primene uputstva: oružane snage SFRJ primenjivaće ova uputstva za

vreme oružanog sukoba u kome učestvuje SFRJ. Pojedine odredbe od ovog uputstva primenjivaće se i posle prestanka oružanog sukoba, ako je to predviđeno ovim uputstvom, ili kada to posebno naredi Vrhovna komanda".

ADVOKAT VASIĆ: I molio bih član 39, u kome se određuje početak oružanog sukoba? Znači, član 39? To je stra... stranica 36? Hvala vam.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ovde kaže: "Početak oružanog sukoba: ako neka država ili više država izvrše oružani napad na SFRJ ili joj objave rat, SFRJ će se od trenutka oružanog napada ili od trenutka objave rata, naći u stanju zakonite samoodbrane, i upotrebiće silu za odbijanje napada. Od tog trenutka, između SFRJ i država, odnosno više država koje su protiv nje izvršile oružani napad, počinje oružani sukob. Za SFRJ počinje oružani sukob i od trenutka kada njen nadležni organ obavesti Ujedinjene nacije (United Nations), odnosno drugu stranu u sukobu, da SFRJ uzima učešće u kolektivnoj oružanoj akciji Ujedinjenih nacija protiv agresora. Od početka oružanog sukoba, strane u sukobu dužne su da primenjuju pravila međunarodnog ratnog prava". Gospodine Paniću, da li iz ovih odredbi proizilazi da se ova pravila primenjuju u međunarodnom sukobu i u slučaju agresije na SFRJ?

prevodioci: Primedba prevodioca: prevodioci nemaju dokument.

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Iz ovoga ovde...

TUŽILAC WEINER: Ulažem prigovor, časni Sude. Prigovor, časni Sude. Svedok je davao odgovor pre nego što je ovo bilo prevedeno Tužilaštvu na engleski. Ako bi to trebalo da bude pitanje pravne prirode o tome da li se radi o međunarodnom oružanom sukobu, oružanom sukobu ili bilo kom tipu sukoba, ovo je izvan polja ove osobe koja je svedok o činjenicama ili kvazi ekspert o vojnim pitanjima. A ako dolazimo do pitanja o vrsti sukoba koji je postojao, i da li su bila ili ne uključena dva naroda ili dve države, to je izvan područja njegove opservacije ili ekspertize.

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ: Ja sam samo predočio ono što piše u pravilima koje je svedok morao da zna kao oficir. I pitam ga jednostavno - da li u pravilima piše da se ova pravila primenjuju u slučaju međunarodnog sukoba? Oni su to kao oficiri morali da znaju. Čini mi se da je ovo pitanje na mestu?

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, ovoliko ću da vam pomognem: Ako ga pitate kako je on ta pravila shvatao, onda to svedočenje možete i da dobijete od njega. Ali ako pređete preko toga, onda je prigovor gospodina Weinera opravdan.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala, časni Sude.

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ču... čuli ste, kakvo je vaše shvatanje ovih odredbi?
SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ove odredbe ja, ovaj, normalno kao i svaki čovek koji vrši analizu teksta, odnose se na međunarodne sukobe, na dve zaraćene države.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Hvala vam. Preći ćemo sad na nešto sasvim drugo. Juče ste na pitanje mog uvaženog kolege govorili da su u određenim trenucima oružanih operacija u Vukovaru, u Vukovar došli u više navrata komandant Prve vojne oblasti i načelnik... čak i načelnik Generalštaba, ali ste rekli da vi niste bili uključeni u ovde događaje. Jesam to dobro shvatio?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. Po svojoj funkciji ja nisam bio obavezan, niti mi je naređeno da budem u prisustvu tih visokih rukovodilaca. Ali sam video da su dolazili.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Svakako. No, vi ste načelnik štaba Operativne grupe Jug. Pretpostavljam da je to visoka funkcija i da nije to razlog zašto niste bili uključeni u dolazak ovih oficira pretpostavljene komande? Da li sam u pravu?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. Pa niste... U pravu ste. Nisam ja lice koje dočekuje komandanta Armije, osim ako moj komandant nije tu. Ili načelnika Generalštaba. Ako sam se našao na nekom zadatku van komandnog mesta, normalno da nisam bio tu, po dijalektici.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Upravo to je trebalo da bude moje sledeće pitanje. Da li se sećate tim... tih dana, kada su dolazili ovi visoki oficiri, gde ste bili i kakvi su vam bili zadaci, ako se sećate? Ako se ne sećate, ništa.

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Možda bi to moglo da se vidi negde iz upisa u ratni dnevnik, ali ja se ne sećam tačno gde sam bio i koje zadatke... Ali ja sam video ta lica. Znači, ja nisam bio u njihovoj pratnji. Ja nisam bio njihov domaćin. Ali, imao sam kratak susret samo, ako sam imao sa komandantom Prve vojne oblasti. Sa načelnikom Generalštaba ne. Komandant Armije, odnosno komandant Prve vojne oblasti, dolazio je u više navrata. U vreme njegovog prvog dolaska, ja sam bio tu. Tad je on određivao zone odgovornosti za operativnu grupu, i davao preciznije zadatke na našem komandnom mestu, po karti.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: To je bilo negde dakle u prvoj polovini oktobra?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li ste videli, kad već govorimo o ličnostima koje ste videli na ko... u Negoslavcima generala Aleksandra Vasiljevića, u periodu od 18. do 21. novembra 1991. godine?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. Ali ja ne bih mogao sad precizno reći koji je to bio dan. Ali mislim da je to bilo neko popodne ili večer.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li ste ga videli samo jedanputa ili... ili više puta u ovom periodu?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Za jednom znam sigurno, a ne isključujem mogućnost da je više puta dolazio.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Juče ste nam takođe rekli da ste bili upoznati da je Šešelj jedanput došao u Vukovar. Mene interesuje, da li vam je poznato, da li se komandant Operativne grupe Jug za vreme vukovarske operacije protivio svakoj političkoj aktivnosti u vašoj zoni odgovornosti? Kakav je njegov stav bio povodom... povodom toga?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Komandant Mrkšić je držao do svog autoriteta. I on je bio, ako ja imam pravo da kažem, pravi komandant u to vreme. I da ne opisujem njega kao ličnost, mogu reći, odgovoriti na ovo pitanje - nije dozvolio mešanje u komandovanje, niti je dozvolio nekakve političke uticaje. Jedinice koje su bile pod njegovom komandom, morale su izvršavati zadatke koje on naređuje. Nikakva politika i poli... strana... nikakva stranačka delatnost.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Iz ovoga dakle proizilazi i sledeće pitanje: Da li je bilo koji politički ili stranački lider mogao doći za vreme izvođenja borbenih dejstava u neku posetu komandi, ne... ne... ne... ne na... na teritoriju?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa, ja se sećam nekih situacija da je bilo kad smo boravili na komandnom mestu - telefonskih poziva i traženje odobrenja, najava, da dođu, u smislu savetnika. Da li su to penzionisani generali ili bivši borci iz Drugog svetskog rata, da li političari, da li neki iz organa vlasti. Nikome u tom periodu nije bilo odobreno... komandant se nije složio da dolaze u zonu borbenih dejstava.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Pomenuli ste ovde Arkana. Čini mi se da ste juče spomenuli i... i... i Stojčića Badžu. Da li su oni ikada došli na teritoriju u kojoj je vaša jedinica izvršila... izvodila borbena dejstva... do 20. jedanaestog 1991. godine?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa tog Arkana ja sam znao iz sredstava informisanja. Bio je dosta eksponiran. Nijednom, i ni u kojoj situaciji, osim do onog dana kad se održavala sednica Vlade, nije došao na naše prostore. Nije... i da je pokušao, bio bi na našem prostoru uhapšen. Ali tog dana, kad je bila sednica Vlade, on je u okviru delegacije, i uz Gorana Hadžića i njegove ministre, ušao; i niko nije ni znao da je tu, dok nismo bili na toj sedici. Ako ima vremena, samo još jedna napomena? On je išao u jedinice i iza jedinica gde je, po meni, bila slabija disciplina, gde je mogao... mogao da se eksponira. Kod nas nije imao šansu. A što se tiče ovde pomenutog Stojčića Badže, ja samo njega... znam ga posle, kad je bio ministar unutrašnjih poslova. Tvrdim da nikad nije bio u našoj zoni. Ali znam za neku njegovu akciju pre našeg dolaska ne te prostore, gde je hteo da se proslavi napadom na neki silos, pa smo mi to komentarisali kao nešto jeftino - što je hteo da proda. Eto.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Pomenuli ste Gorana Hadžića i Vladu. Da li su oni do 20. jedanaestog 1991. godine ikada bili na ovim prostorima koje ste vi kontrolisali?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ni Goran Hadžić, ni Vlada kao Vlada. Oni jesu funkcionisali, ali van naše zone. Mislim da su oni imali svoje mesto u Dalju. Dozvoljavam da je bio poneki od... od njegovih ministara. Mislim da... da se jedan vrzmao nešto po Negoslavcima. Da li se zvao Bogunović ili... ne znam ja kako, ovaj... nije bitno. Ali znam da smo imali s njim bezbednosnih problema, i da je i on bio napoželjan u našoj zoni, i da je otišao. Ne mogu da tvrdim, ali znam da... da je major Šljivančanin imao... imao bezbednosnih problema sa pojedinim licima. A kao Vlada,

nikad nisu do tog dana profunkcionisali. Tad su došli, predstavili se i kažu: "Mi imamo Vladu. Vukovar je slobodan". Eto, to je to.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Hvala vam. Da se vratimo na 18. novembar 1991. godine i dešavanja u samom Vukovaru. Da li nam možete reći gde ste proveli taj... taj dan? Nešto ste nam juče rekli, ali ako možete da nam kažete, da li se sećate koje ste zadatke imali i gde ste proveli taj dan?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Tih dana bilo je sve više lica iz paravojnih formacija, koje su prebegle na našu teritoriju, dajući nama značajne podatke, sve veći broj civila, do kojih smo došli u podrumima ili skloništima, iz kojih oni mogli su da pređu na našu teritoriju. Oni nas vide. Mi smo njih dozivali. Ali nisu dozvoljavale te snage. Oni su njima služili kao neki štit i neka garancija da nećemo otvarati vatru na te ljude. A samim tim i na njihovu odbranu tu. Kažem, to se dešavalo zadnjih dana "operacije Vukovar". Kako je dolazio taj 18., bilo je sasvim izvesno i po naznakama za njihovu predaju na Mitnici, i po tome kako nam je krenulo oslobađanje njihovih ključnih objekata gde su se branili: vatrogasni dom, osnovna škola, gimnazija, pa i sam Vodotoranj. Ja sam bio na tom pravcu koji vodi ka Vodotoranju. Krenuo sam iz kasarne sa grupom vojnika i starešina. Ako treba, ja se sećam nekih imena? I zajedno sa jedinicama koje su napredovale na tom pravcu, stigli smo 18. do Vodotoranja u popodnevnim časovima. Posle sporadičnih borbi, tu... tu nije bilo žestokih borbi, mi smo taj prostor stavili pod našu kontrolu, i stav... istakli smo umesto šahovnice, koja je bila na Vodotoranju, koji je za nas predstavljao veliki problem tokom čitavih dejstava... čitavog toka dejstava. Jer sa tog Vodotoranja su nam snajperom uvek gađali naše vojnike i nanosili gubitke. Vodotoranj je od tvrdog materijala i dominira tim prostorom. I bilo nam je značajno da tu, na kraju, umesto šahovnice, istaknemo zastavu Jugoslavije, državnu zastavu Jugoslavije... što je i urađeno. Time je... time je i proglašeno da je Vukovar oslobođen, i da borbe.... glavne borbe prestaju. Istovremeno, tu, ispod Vodotoranja, a prema "Ovčari", na prostoru Mitnice, predaje se formacija od 170 ljudi, i obavljaju se oni zadaci, odnosno procedura koja je ovde već pominjana. Eto, u najkraćem, to je.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A recite mi, rekli ste da ste do popodne stigli do Vodotoranja. Da li je još uvek bio dan?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, bio je dan.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: I gde ste nakon toga, što ste istakli zastavu na Vodotoranju, trobojku jugoslovensku, gde ste nakon toga vi, lično otišli? Da li se sećate?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Posle toga sam otišao u kasarnu... zajedno sa tim licima koja su bila sa mnom, tim oficirima: Cvjetinović Savo, Šušić Jovan, Lukić Branislav, i da ne nabrajam... Babović, stariji vodnik - u vukovarsku kasarnu. I prilikom povratka, za nama su krenule ogromne kolone ljudi iz tih: potkopa, podruma, vinarija, skloništa. Sad je odjednom krenuo narod slobodno, ali prema nama, prema... prema kasarni i prema Negoslavcima, i "Veleprometu", normalno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Recite mi, jeste se dugo zadržali u kasarni i... ili ste, izvinjavam se, promenili lokaciju i otišli na neko drugo mesto...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:...tog popodneva?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa nisam se ja tu dugo zadržao. Već pred mrak ja sam se vratio na komandno mesto. Ali smo tu, ovaj, razgovarali kako tim ljudima pomoći. Kako da im damo nešto. Kako da ih usmerimo. Kud da ih usmerimo. Znači, radili smo na tim poslovima pomoći na zbrinjavanju civila.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Nakon kasarne, kažete da ste otišli na komandno mesto?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste, mada ja u jednoj ranijoj izjavi, ja sam do... sve dok nisam video neke snimke i neka dokumenta, jer ja sam davao mnogo izjava i u raznim situacijama, i u razlilčitim ovaj... psihološkim... psihičkim poteškoćama zbog neke moje objektivne situacije, privatne.... Ja sam bio u zabludi da... na jednom me... mestu sam izjavio da sam ja 18. otišao prema bolnici. Nije... nema teoretskih mogućnosti, a posle sam i sam sebe demantovao kad sam pogledao i dokumenta i snimak. Ja dobro pamtim da sam idući od vodotornja prema bolnici na... u jednoj ulici sreo kampanjolu, odnosno vojno vozilo sa starijim vodnikom Devićem kao starešinom vozila, a u vozilu ranjeni i zarobljeni vodnik Jović i ona dva borca. Ja sam... ja tu korigujem i sad svoju izjavu ako... ako ovaj, može da se prihvati, to je bio 19. novembar, a ne 18. Jer 19. dok su je... neke jedinice i neka lica imali obaveze i zadatke u bolnici, oslobođenje bolnice i dalje njihove obaveze, ja sam imao zadatak i ostale jedinice, čišćenja prostora od zaostalih paravojnih formacija, čišćenje od minsko-eksplozivnih sredstava i usmeravanje tog napaćenog naroda kud da krene dalje. Pa sam i 19. bio, znači, kod tog Vodotornja. I 19. popodne sam onda bio i u bolnici.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Na osnovu... na osnovu ovoga što ste nam rekli...

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, trebaće nam pauza. Moramo na pauzu od pola sata zbog redigovanja i nastavićemo sa radom u 12.55 časova. Vi pratite koliko vam vremena treba gospodine Vasiću, zar ne?

ADVOKAT VASIĆ: Da, časni Sude. Pratim. Ovo nam je svedok koji je načelnik štaba. Dakle i... i... i za mog....

SUDIJA PARKER: Kada očekujete da ćete da završite?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, ja... ja očekujem da ću završiti sutra u toku prve sesije.

SUDIJA PARKER: Mi smo skloni da vam sugerišemo da pokušate da završite danas. Još dvojica vaših kolega trebalo bi da ispituju ovog svedoka. Molim vas da o tome razmislite tokom pauze. Hvala vam.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Gospodine Paniću, neposredno pred pauzu smo čuli od vas da ono što ste ranije na jednom mestu rekli da je bilo 18., to je vaš ulazak u bolnicu, da je bio 19. Recite mi molim vas, da li ste 18. novembra bili na referisanju na komandnom mestu u Negoslavcima?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jesam.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li se sećate, šta je bila tema tog referisanja?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Nisam siguran da li su referisanju prisustvovali svi kao i do sada. A glavna tema je bila dobijeni zadatak od komande Prve vojne oblasti za dalje čišćenje Vukovara, oslobađanje bolnice i zbrinjavanje stanovništva.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li je na tom sastanku bilo govora i o evakuaciji bolnice, i da li su tu podeljeni zadaci za evakuaciju?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa bilo je... bilo je reči o oslobađanju bolnice, dalja dejstva za oslobađanje bolnicu. A zadaci za evakuaciju bolnice, ja kol'ko se sećam, da su podeljeni narednog dana.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li se sećate da ste istražitelju Tužilaštva dali izjavu 25. i 26. jula i 1. septembra 2005. godine?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala. Da li se sećate, da li ste u ovoj izjavi istražiteljima Tužilaštva rekli da su 18. jedanaestog 1991. godine na brifingu komande u Negoslavcima podeljeni zadaci za evakuaciju, i da je to uradio komandant? Da li se sećate toga?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Moguće da sam tako rekao. Ako piše, tako sam rekao.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Samo trenutak. Da li imate kod sebe one kopije koje su juče podeljene, izjava koje ste dali?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ne... nemam sad.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ja ću... One su...

TUŽILAC WEINER: Imamo mi jednu kopiju više ili može da se koristi naša kopija. Mi imamo svoju. Takođe postoji i u Elektronskoj sudnici, ako...

ADVOKAT VASIĆ: Stranica koja nam treba, koja nosi ERN broj 0461-8195 na BHS-u. To je inače tačka 69. Pretpostavljam da je tačka 69 isto i na engleskoj verziji.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li ste našli, gospodine Paniću?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li ovde piše: "Mrkšić nas je takođe obavestio na brifingu komande u Negoslavcima 18. novembra 1991. da će major Šljivančanin biti zadužen..." u zagradi piše "...(to jest komandovati) za evakuaciju vukovarske bolnice 19. i 20. novembra 1991. Mrkšić je rekao da Šljivančanin može da koristi onoliko vojnih policajaca koliko je potrebno za pratnju zarobljenika, i da im se osigura bezbedan prolaz. Ako se dobro sećam, Paunovićev bataljon vojne policije..." u zagradi "... (to jest Drugi bataljon vojne policije) i četa borbenih oklopnih vozila Prvog bataljona vojne policije su bili dodeljeni za pratnju zarobljenika u Sremsku Mitrovicu". Da li se sećate da ste ovako nešto izjavili istražiteljima Tužilaštva?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Sećam se da sam izjavio, ali... ja molim da... možda ima grešaka u nekim datumima i u nekih formulacijama. Ali...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li ste vi pročitali ovu izjavu pre nego što ste je potpisali?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pročitao sam.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: I na strani 28 ako vam nije teško, okrenite stranu 28, je potvrda da ste razumeli i da ona sadrži sve što ste rekli po vašem znanju i sećanju, je li tako?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Recite mi, da li se sad sećate je li ovakav brifing bio 18. novembra 1991. godine? Da li je to tačno što ste rekli istražiteljima Tužilaštva?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Brifing je bio. Zadaci su podeljeni, ali ja mislim da je to ipak bio 19. Ja imam problem sa datumima zbog sećanja, ali... ako je moguće, to verovatno ima i u ratnom dnevniku... zabeleženo.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Nažalost, ja to nisam našao u ratnom dnevniku... zabeleženo.

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Znači... znači, sada ja mislim, posle čitanja niza dokumenata, posle osvežavanja sećanja na ove događaje, ja mislim da su ovi zadaci podeljeni 19. Jer, ja sam imao grešku i zabludu sa odlaskom u bolnicu. Nije bio 18. nego 19. - za šta postoje materijalni dokazi.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Budite ljubazni i sada pogledajte tačku 66, iste ove vaše izjave. Nešto malo napred. To je na kraju prethodne stranice. Ovde se izjašnjavate ko je bio na sednici... na sednici... ko je bio na referisanju u Negoslavcima, ovde kažete 18. novembra 1991. godine. Sad kažete da je to možda 19. Recite mi... evo, ja ću pročitati, pa mi vi recite da li se sećate: "Prvi put sam čuo za evakuaciju vukovarske bolnice...", ovde kaže "...18. novembra 1991. godine, na dnevnom komandnom brifingu u komandi OG Jug u Negoslavcima. Mislim da su sledeći ljudi bili prisutni na tom sastanku: pukovnik Mrkšić Mile, major Veselin Šljivančanin, major Borivoje Tešić, komandant Prvog jurišnog odreda, major Lukić, komandant Drugog jurišnog odreda, major Milorad Stupar, komandant Trećeg jurišnog odreda, kapetan prve klase Jovan Šušić, komandant Prvog bataljona vojne policije, kapetan prve klase Radoje Paunović,

komandant Drugog bataljona vojne policije, pukovnik Milorad Vojnović, komandant 80. motorizovane brigade..." i tako dalje. Da li je ovo sastav ljudi koji su bili na tom sastanku, sada kažete, 19. jedanaestog 1991. godine?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. Dozvolite da se korigujem, znači 19. A uz ove ljude bili su i pomoćnici komandanta. Mogao bih da nabrojim njihova imena.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Kažite?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pomoćnik za pozadinu Gluščević Boriša, pomoćnik za moral Marić Marko, pa onda... pa eto. Sigurno znam za njih dvojicu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Imajući u vidu ovo što kažete vi, gospodine Paniću, izgleda da imate manje problema sa ličnostima, a više sa datumima?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Sa datumima, da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da li ste tada izjavili istražiteljima Tuži... Tužilaštva, molim vas pogledajte tačku 72, da: "Tako nije bilo uobičajeno da se odgovornost za operaciju evakuacije daje organu bezbednosti, ali ja pretpostavljam da je Mrkšić postavio majora Šljivančanina zbog važne uloge organa bezbednosti u ovoj operaciji. Šljivančanin nije bio odgovoran samo za odabir zarobljenika, nego je komandovao celokupnom evakuacijom ljudi u Sremsku Mitrovicu. Ovo je podrazumevalo da je Šljivančanin mogao izdavati naredbe vojnoj policiji ili bilo kojoj drugoj jedinici koja je učestvovala u operaciji". Da li se sećate, da li ste ovo izjavili istražiteljima Tužilaštva?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa izjavio sam. Ali da vam kažem. Kad se čita ova moja izjava, nisu ovde prisutna pitanja. I ja ne tražim sad nikakav izgovor, ali tek kad bi se upoređilo pitanje i odgovor, možda bi se došlo do prave slike. I mislim da sam ovde možda podlegao i nekakvoj brzopletosti ili sugestiji - u formulisanju ovog odgovora. Ali, činjenica jeste da je major Šljivančanin dobio zadatak da se izvrši selekcija, ne samo on, nego sa svojim organima, sa doktorkom Vesnom Bosanac, osobljem bolnice, sa organima iz Uprave bezbednosti koji su došli, da se odvoje borci od neboraca. I ovde... i kaže se: "On je odgovoran za ovu grupaciju koja treba da ide u Sremsku Mitrovicu".

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. A recite mi, u čemu se sastojala ova važna uloga organa bezbednosti koju ovde spominjete?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa on je imao zadatak, pošto su po informacijama koje smo dobili, u bolnici bili i naoružani ljudi, da je tu bio veliki broj pripadnika paravojne formacije koji nisu hteli da polože oružje 18. kada je predala se ona grupa sa Mitnice, jer ta formacija sa Mitnice bila je mnogobrojnija. Jedan broj je krenuo i predao se i položio oružje. To je jedan smer kretanja. Drugi smer kretanja njihovih boraca bio je prema bolnici. Ušli su u bolnicu i pokušali da se maskiraju. Tu informaciju smo imali i to je bilo jako bitno da se tada izvrši selekcija borci - neborci. Zato je značajna uloga organa bezbednosti.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li je zbog te važne uloge i Uprava bezbednosti poslala posebno svoj tim da vrši trijažu i odvajanje i sprovođenje ratnih zarobljenika, i da

li je iz istih razloga i Prva vojna oblast, odnosno odsek bezbednosti Prve vojne oblasti poslao svoj tim da vrši trijažu i odabir ovih lica, i da odvaja borce od neboraca?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa upravo tako. Pošto je to: težak, odgovoran, složen zadatak, mi nismo imali dovoljno stručnih organa da to obave kvalifikovano. I Uprava bezbednosti je našla za potrebno da se pošalju ljudi. I stigla je takva grupa. Većinom to su iskusni ljudi, pukovnici po činu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Recite mi, da li vam je poznato da li je u vreme evakuacija koje ste spominjali u Vukovaru, uključujući i ovu evakuaciju bolnice, da li vam je poznato da je komanda Prve vojne oblasti oformila neku komisiju koja je pratila tok ovih evakuacija, i slala izveštaje komandi Prve vojne oblasti o tome kako se sprovede evakuacije?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, poznato mi je i to sam i video. Imaju dokumenta koja prate tu aktivnost.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Na trenutak bi se vratio na dokumenta, odnosno naređenja o evakuaciji bolnice. Juče ste nešto o tome pričali - da niste videli pismeni dokument. Postoji onaj jedan koji vam je predložen i od strane istražitelja Tužilaštva. Ja ću vas zamoliti, to je ovaj... dokument, to jest naređenje Prve vojne oblasti.

ADVOKAT VASIĆ: Ovde je to Exhibit 415, a dokument je strogo pov. 1614 -82/81.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A to je kod vas tačka 43. Pogledajte... u izjavi koju ste dali OTP-u... Videli ste?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. U ovom dokumentu u tački 1 stoji da će: "Operativna grupa Jug izvršiti detaljnu i potpunu pripremu i u sadejstvu sa taktičkom grupom Sever u toku prepodneva dana 19. jedanaestog zauzeti bolnicu, MUP i očistiti od preostalih ustaških snaga oslobođene delove grada". Ovo je jedino naređenje koje pominje i zapravo daje ovlašćenje Operativnoj grupi Jug da nakon 18. jedanaestog, odnosno u toku 19. jedanaestog, kako ovde piše, pređe reku Vuku i uđe u bolnicu, je li tako?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste. Bolnica je bila van naše zone odgovornosti. Do 18. niko nije prešao reku Vuku. Dobili smo zadatak za 19. da bolnicu oslobodimo do 10.00 časova. Mi smo taj zadatak izvršili u 11.00. O tome postoji... postoji pisani trag.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. No, imajući u vidu ove odredbe i evakuaciju bolnice, da li... zar vam se ne čini da je morala postojati neka pismena naredba komande Prve vojne oblasti kojom bi se regulisalo pitanje evakuacije bolnice, i koje bi po ovom redosledu trebalo da nosi broj 1614-82/82?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. Trijaž, selekcija i evakuacija bolnice je ozbiljan zadatak. I trebalo je Prva vojna oblast da se aktivno u to uključi i da svojim naređenjem precizira obaveze određenim licima i organima.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Imajući u vidu da su u evakuaciji učestvovali znatna sredstva pozadinska Prve vojne oblasti, da je tu bio i Jerko Crmarić, pomoćnik za pozadinu komandanta Prve vojne oblasti, da li se sećate, da li je možda postojalo neko takvo naređenje koje sada bar ja nisam mogao da nađem?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Moguće je da je u tim dokumentima i bilo. Ja verujem da je bilo, a što mu se gubi trag, ja ne znam. A znam za Jerka Crmarića kada ste ga pomenuli. On je isto kao pozadinac dolazio na naše komandno mesto i imao je obaveze i zadatke da podrži, pre svega, saobraćajno obezbeđenje, odnosno, u pozadinskom smislu ovu aktivnost.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Zbog kratkoće vremena, sa sledećim pitanjem ću pokušati da uradim ovako. Pogledajte tačku 43 vezano za ovo naređenje, koje je Exhibit 415. I ovde su vas istražitelji Tužilaštva pitali za pasus 5 i pasus 8, znači ono, sprečavanje...

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:... sprečavanje nevojničkog ponašanja i svojevlnog ponašanja nekih lokalnih jedinica TO.

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, vidim.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: E. Vi ste ovde rekli da se: "Ovo ne podudara sa situacijom u našoj zoni odgovornosti. Mora da se odnosi na jedinice TO u zoni odgovornosti OG Sever, a ne na odrede TO Leva Supoderica i Petrova gora. Ovu naredbu smo shvatili kao upozorenje od komandanta Prve vojne oblasti - da nam skrene pažnju - da spreči dešavanja takvih incidenata sa lokalnim srpskim TO u našoj zoni odgovornosti. Mislim da je pukovnik Mile Mrkšić, komandant OG Jug, kao posledicu ove naredbe Prve vojne oblasti, izdao sličnu naredbu našim potčinjenim jedinicama da spreče delovanje... " incidenta... "...incidence, koji se spominju u pasusima 5 i 8 u našoj zoni odgovornosti". Jeste vi to izjavili istražiteljima Tužilaštva i je l' to tako?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste, i... mali komentar.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Izvolite?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Prva vojna oblast piše ovakvu naredbu na osnovu podataka u nekim drugim jedinicama. Ali je to praksa da se na osnovu nekih dešavanja upozore svi ostali sastavi, pa je tako ova naredba upućena i nama. Uostalom, vidi se iz te njihove naredbe kome je sve dostavljena. A nije se u svim tim jedinicama dešavalo to što se opisuje.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Recite mi, vezano sad za ovu evakuaciju, mada ste to juče rekli mom uvaženom kolegi Lukiću. Kol'ko sam shvatio, vi niste imali nikakve... nikakva saznanja o Zagrebačkom sporazumu tada, u novembru 1991. dok ste bili u Vukovaru, niste znali da se pregovara u Zagrebu, niti kakvi su zaključci. Jesam ja to dobro shvatio?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa, jeste.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam.

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ja... Meni je bilo poznato da su se stalno održa... održavali neki pregovori, kontakti. U Zagrebu je bio Rašeta, general. Stalno se dešavalo nešto na tom diplomatskom planu. Često smo imali naređenje o prekidu borbenih dejstava, koja smo mi poštovali, ali suprotna strana ih je vrlo brzo narušavala. I po tome znam da su bili intenzivni ti pregovori. A za konkretan ovaj dogovor ja nisam znao. Ali, ja sam sada vidio, pri... pripremajući se za ovo svedočenje, da postoji takav dokument. Tada nisam znao.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam.

ADVOKAT VASIĆ: Ja bih zamolio da nam se na ekran stavi sada dokazni predmet 419? To je naređenje od 20. jedanaestog 1991. komande Operativne grupe Jug. Hvala. Možemo li prvi deo samo da uveličamo?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Je li vidite, gospodine Paniću? To je strogo pov. 439 - 1 od 20. jedanaestog "Regulisanje pitanja dnevnih aktivnosti".

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ: Ako možemo malo da povećamo prvi deo?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Pogledajte, molim vas...

ADVOKAT VASIĆ: I... idite još malo niže.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE:... drugi pasus: "Uporedo sa ovim izvršiti evakuaciju i transport civilnog stanovništva, ranjenih i obolelih iz bolnice u Vukovaru". To piše tu?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Je li se slažete sa mnom da se ovde ne pominju osumnjičeni, izvršioc i krivičnih dela, ratni zarobljenici, ili lica koja su učestvovala u or... u oružanoj pobuni?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dakle, ovim komandant Operativne grupe Jug naređuje da se izvrši evakuacija ovih kategorija koje pišu ovde u tački 2. Pri tom, ako možete da pogledate, to je pasus koji počinje... iznad ove tačke 4, koji počinje: "Komandanti mesta...". Kaže: "Komandanti mesta u zoni odgovornosti OG Jug preduzeće sve potrebne mere za potpuno funkcionisanje vojne vlasti u skladu sa naređenjem strogo pov. 349-1, od 9. jedanaestog 1991. godine".

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li ovo predstavlja upozorenje komandantu... komandanta - komandantima mesta ponovo, da u svojim zonama odgovornosti obezbede mere za funkcionisanje vojne vlasti i sigurnost imovine i lica na svojoj teritoriji?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. Ovo je jedno od pisanih naređenja, uz bezbroj usmenih naređenja i upozorenja prilikom svakog brifinga, prilikom svakog kontakta sa potčinjenim sastavima.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da se samo na trenutak pozabavimo onim delom koji se tiče sada Mitničke grupe. Vi ste rekli da je ona, dakle, se predala, da je odvedena na "Ovčaru", da je tamo čuvala vojna policija 80. motorizovane brigade. Da li vam je poznato, da li je komandant Operativne grupe Jug, pukovnik Mrkšić, naredio komandantu 80. motorizovane brigade pre 18. novembra, da u zoni svoje odgovornosti pronađe pogodan objekat u kom bi se odred... u kom bi se uspostavio privremeni pritvor ili privremeni... mesto za zadržavanje ratnih zarobljenika? Da li vam je to poznato?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pošto se očekivala predaja, onda su išle i pripreme u tom pravcu. I komandant 80. dobio je takvo naređenje.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li je komandant 80. onda izvestio komandanta Operativne grupe Jug da je pronašao pogodan objekat i da je to hangar na "Ovčari" koji je relevantno očuvan i gde neko kraće vreme mogu da borave ratni zarobljenici?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. I tako je i realizovan zadatak.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato, prilikom ovog odlaska grupe, ove grupe ratnih zarobljenika sa Mitnice u Sremsku Mitrovicu, da li... da li je Gardijska, odnosno da li je... su... vojna policija Operativne grupe Jug davala obezbeđenje ovim... ovom konvoju, ili su predstavnici pritvorskog centra u Sremskoj Mitrovici za zatvaranje zarobljenika - dolazili da preuzmu ratne zarobljenike u vaš rejon, to jest u rejon 80. brigade, ne vaš?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Stražarsko obezbeđenje hangara davala je vojna policija 80. brigade. A ja koliko znam, da je taj konvoj otpraćen uz vojnu policiju, odnosno od strane vojne policije Operativne grupe Jug, odnosno Gardijske brigade. To je meni... kol'ko je meni poznato.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A da li su pre kretanja konvoja sa "Ovčare" došli i predstavnici zatvora u Sremskoj Mitrovici, da li to znate?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ne, nemam saznanja.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam.

ADVOKAT VASIĆ: Ja bih zamolio sada da nam se na ekran stavi dokazni predmet 442?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: To je jedno naređenje iz istog ovog perioda, znači od 19. jedanaestog 1991. godine komande Prve vojne oblasti, strogo pov. 2346-2, koje je potpisao general-potpukovnik Vladimir Stojanović, a koji se odnosi na ratne zarobljenike i na zabranu razmene uhapšenih pripadnika oružanih snaga za zarobljene pripadnike oružanih sastava Hrvatske bez njegove saglasnosti. Da li vam je poznato ovo naređenje? Da li ste imali priliku da ga vidite dok ste bili u Vukovaru?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da. I ovo je bilo upućeno prema meni i organu bezbednosti.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dakle, iz ovoga bi proizilazilo da su odluke o razmeni ratnih zarobljenika bile u ingerenciji komande Prve vojne oblasti, ako se ja dobro razumem u ovo?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, u to vreme.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Sada bih se vratio na 19. jedanaesti. Recite nam samo ukratko, molim vas, da li se sećate, rekli ste nam da ste uveče bili na referisanju, ko je bio na referisanju i šta se desilo, da li se možete setiti, u toku dana gde ste se kretali? Ali ukratko samo, što kraće može?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: A kog dana?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: 19. jedanaestog 1991.?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Aha. 19. jedanaesti je bio produžetak aktivnosti na čišćenju terena od zaostalih grupa paravojnih formacija na prostoru Vukovara. Paralelno oslobađanje bolnice. I toga dana, ja sam se nalazio na centralnom delu Vukovara, na pravcu Negoslavci – Kasarna – Vodotoranj. Bio sam zajedno sa komandantima, komandirima na tom pravcu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Recite mi molim vas, do kog ste doba bili tu i kada ste došli u bolnicu? Koliko je to sati bilo?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: To je bilo do popodnevnih časova. Znači, drugi deo dana, ali još vidno vreme. Tačan... tačan sat, minut, ne mogu reći.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Juče ste nam rekli koga ste zatekli ispred bolnice. Recite nam, da li ste ulazili u bolnicu?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jesam, ulazio sam u bolnicu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: S kim ste ulazili u bolnicu i dokle ste u bolnici... u kojim ste prostorijama bili?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ulazio sam sa dvojicom starešina. Mislim da je jedan bio... Mijatović Stanko, a drugi... da li je Šušić ili Tešić, ne znam, ne mogu da budem precizan u tome. Možda se oni sećaju? I obišli smo nekoliko prostorija u bolnici, i videli sva mesta popunjena ljudima koji su ležali. To su bili, pre svega, neki improvizovani kreveti. Bolnica je prilagođena bila ratnim uslovima. To su bili neki kreveti uza zid, okačeni na zidove. Bilo je i onih najobičnijih. Ali je činjenica da je sve bilo puno. Imali su neko osvetljenje, ja mislim od agregata. Bila je prigušena svetlost unutra. I ako bih opisivao te koji su ležali, mogu da kažem da sam odma' zaključio da to nisu bolesnici.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Recite mi, da li ste tada videli Vesnu Bosanac, kada ste ušli u bolnicu, ili ispred bolnice?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ona je... ona je stajala na ulazu u bolnicu sa još nekoliko lekara. Bio je... bilo je tu i lica sa oznakama Crvenog krsta; i bio je tu major

Šljivančanin. I bilo je još nekoliko naših starešina, čija imena ne bih mogao sad sa sigurnošću ovde da kažem.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A da li je tada, kada ste videli gospođu Bosanac, ona već bila na razgovoru sa pukovnikom Mrkšićem ili ne? Da li to znate?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da je ona već imala kontakt sa pukovnikom Mrkšićem pre toga. Ali to bolje zna verovatno on ili ljudi koji su bili tada u toj aktivnosti.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Čuli smo mi to i od nje. Nego me interesuje ko... ko je vama rekao da... je l' vam je neko rekao tada da je ona bila kod Mrkšića... kod pukovnika Mrkšića, ili ste to kasnije saznali?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa saznao sam kasnije, kad sam se vratio na komandno mesto. Sznao sam da je ona dolazila i da je imala razgovor.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala. Recite mi, koliko ste se tu zadržali u bolnici i gde ste otišli posle toga?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: U bolnici sam se zadržao najviše pola sata, možda nije ni toliko bilo. I otišao sam nazad u Negoslavce na komandno mesto.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Pretpostavljam da ste nakon toga prisustvovali ovom ref... referisanju o kom ste nam pričali?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: I recite nam, do... 19. tog dana, kada je bilo to referisanje, do kog ste vremena bili u komandi?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: 19. ja mislim da sam sve vreme bio u komandi... posle referisanja.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li se sećate do koliko časova?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: A u komandi neprekidno, do sutradan. Do novih zadataka.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ako se sećate, kada je to večer komandant i kada ste vi otišli da spavate? Ako se sećate?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa ne...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Otprilike. Ne mora u... u minut?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa ne sećam se, ali verovatno drugi deo noći. Bilo je nekad i nespavanja. Ali stvarno, to je... veliki je to period da bih se sad toga setio.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li se sećate, da li je to večer u komandu stigla ova grupa oficira iz Uprave bezbednosti, ovi pukovnici koje ste nam već spominjali danas?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Da, sećam se da su stigli. Ali da... ja ne znam, nisam imao susret s njima, i nisam znao nijedan lik koji je došao. Kasnije sam, sticajem okolnosti, video, a i saznao za neke od njih, kao što je Bogdan Vujić, Kijanović, i tako, još neka imena.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da. No, to veće ih u komandi niste... vi lično niste videli?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Sutradan ujutro, 20. jedanaestog, kada ste otišli iz komande u Negoslavcima i gde?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa ja mislim da je to bilo negde oko 8.00 sati. Krenuo sam u Negoslavce, pošto smo sa komandnog mesta ispratili grupu koja je išla za Beograd. Ja sam otišao u kasarnu i... već sam pričao o tome. Imao sam zadatak sa još nekim pomoćnicima komandanta, i posle i sa majorom Šljivančaninom... Šlj... Šljivančaninom da organizujemo konferenciju za novinare. Znači, to jutro sam otišao u kasarnu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li je tu bio i komandant Prvog bataljona vojne policije Šušić, u to vreme, kada ste vi bili u kasarni?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A recite mi molim vas, koliko ste se dugo drž... zadržali u kasarni tom prilikom kada ste došli, kako kažete, ujutro?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam bio u kasarni do... Ne, ovde... ovde ima jedna greška!

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Kažite?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Ja moram da se ispravim. Ja stvarno imam, ovaj, malo problema sa tim: datumima, vremenom, satnicom. Mnogo je tih detalja. Dozvolite da... da se korigujem?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Izvolite?

SVEDOK PANIĆ – ODGOVOR: Tod dana nije otišla ova delegacija za Beograd. To je 20. Delegacija je išla 21. A 20. ovo iz razloga što sam dobio, već sam opisao ovde, naređenje putem telefona od pukovnika Mrkšića - dobio sam zadatak da idem na sednicu Vlade. To je bilo negde oko pola deset, deset... po mom sećanju. Znači, bilo je ipak pre podne. A to sam kasnije ovde objasnio. Znači, to je 20.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, ja sam kontaktirao kolegu Borovića. On kaže da ima da ispituje sutra 10 do 15 minuta. Ako je to tako, meni bi trebalo pola sata da završim moje unakrsno ispitivanje, ukoliko mi vi to dozvoljavate?

(Pretnosno veće se savetuje)

TUŽILAC WEINER: Časni Sude?

SUDIJA PARKER: Gospodine Weiner?

TUŽILAC WEINER: Mi nemamo nijedan prigovor. Radi se o važnom svedoku. I što se tiče Tužilaštva, mi ne tražimo nikakva ograničenja.

SUDIJA PARKER: Između vas i gospodina Borovića, vi imate prvu polovinu prve sesije sutra.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala vam, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Mogu li da istaknem da bi u određenom pogodnom trenutku, ako ne ranije, onda na kraju svedočenja ovog svedoka, Pretresno veće želelo da dobije vrlo kratke podneske o vremenu koje je stranama potrebno za njihove završne pismene podneske, kao i vreme kada će oni biti spremni, vreme kada oni mogu da se očekuju. Što se tiče usmene argumentacije, vreme kada će strane da budu spremne za to i koliko dugo će tražiti da traje. Ovo mislim da bi trebalo da se pripremi na osnovu predviđanja da ćemo da završimo sa izvođenjem dokaza gospodina Lukića, u vreme koje je on procenio, a to je do 6. decembra. Postavlja se pitanje kako ćemo da uspostavimo program posle toga, jer smo do sada videli dovoljno izvođenja dokaza od gospodina Lukića da bismo mogli da imamo predstavu o vremenu. I u svetlu toga je i da ćemo moći da sagledamo i pitanje kada bi trebali a kada ne da zasedamo tokom Božićnog perioda. Sada prekidamo sa radom do sutra u 9.00 časova.

Fond za humanitarno pravo

